

300.7
ร. 511 D
2. 6.

การ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนและความคงทนในการ เรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอน
กับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา

ปริญญาณพนธ์
ของ
รัฐศักดิ์ ศรีอำไพ

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์

- 8 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษาามหาบัณฑิต
พุทธทศวรรษ 2529
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

176832

B 92658 4

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำวันสี่และคณะกรรมการสข ได้พิจารณาปัญหานี้
 ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาการศึกษาทาง
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

คณะกรรมการสข

...ดร./หลวง...อธิบดี... ประธาน

...ดร./หลวง...อธิบดี... ประธาน

...ดร. ... กรรมการ

...ดร. ... กรรมการ

...ดร. ... กรรมการ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความช่วยเหลือและการแนะนำอย่างดียิ่งจาก
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เนตร อิศรางกูร ณ อยุธยา และรองศาสตราจารย์ บังอร ภวนิธิกุล
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุภาภรณ์ รุ่งเรืองธรรม ที่ได้กรุณา
รับเป็นกรรมการสอบปากเปล่า

ขอขอบพระคุณ ผู้อำนวยการ และคณาจารย์ในโรงเรียนกัมทรศึกษาวิทยาทุกคน
ที่ให้ความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ท้ายที่สุดนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ ที่ได้ให้ความเมตตา สนับสนุนการศึกษา
ของผู้วิจัยตลอดมา

ธิดาสักดิ์ ศรีคำไพ

สารบัญ

บทที่ ๓

หน้า

1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
	ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	ประวัติความเป็นมาของการบูรณาการทางการสอน	9
	ความหมายของคำว่า "บูรณาการ"	10
	ลักษณะของการบูรณาการในหลักสูตร	12
	วิธีการผสมผสานเนื้อหาวิชาเพื่อให้เกิดบูรณาการ	15
	หลักของการจัดบูรณาการประสบการณ์และเนื้อหาวิชา	17
	ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ	19
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้	21
	เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการ	25
	เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้ ..	29
	สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	30

3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	32
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	32
	แบบแผนการวิจัย	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง	35
	การดำเนินการทดลอง	39
	การวิเคราะห์ข้อมูล	40
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล	44
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	44
	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา	44
	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา โดยพิจารณาระยะเวลาในการทิ้งช่วงการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์	47
	การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอบ 2 วิธี เมื่อทิ้งช่วงในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์	50

5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	53
สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า	53
วิธีการดำเนินการวิจัย	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
สรุปผลการวิจัย	56
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก	70

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการวิจัย 1	34
2 แบบแผนการวิจัย 2	34
3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาโดยพิจารณาวิธีการสอนและระดับ ความสามารถ	45
4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา สูง ปานกลาง และต่ำ เป็นรายคู่	46
5 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาโดยพิจารณาระยะเวลาในการตั้งช่วงการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์	47
6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเมื่อตั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ เป็นรายคู่ของ กลุ่มทดลอง	48
7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเมื่อตั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ของกลุ่มควบคุม	49

8	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อถึงช่วงระยะเวลา ในการสอบ 1 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	50
9	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อถึงช่วงระยะเวลา ในการสอบ 2 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	51
10	ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อถึงช่วงระยะเวลา ในการสอบ 3 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม	52
11	แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (x) ของแบบทดสอบ วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา	71
12	แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาตามระดับ ความสามารถ	72
13	คะแนนหลังทั้งช่วงในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ..	73

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	ทฤษฎีความจำสองกระบวนการ	23
2	ขั้นตอนในการสร้างหน่วยบูรณาการทางการสอน	36

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดกลุ่มวิชาสังคมศึกษาตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 ประกอบด้วย 7 รายวิชาคือ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง ศีลธรรม สังคมวิทยา ประชากรศึกษา และสิ่งแวดล้อม และเศรษฐศาสตร์ นอกจากนี้หลักสูตรยังกำหนดให้การเรียนการสอนทั้ง 7 รายวิชาดังกล่าวให้เป็นไปในรูปแบบที่กลมกลืนในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกันหรือที่เรียกว่า "บูรณาการ" (Integration) (กองวิจัยการศึกษา 2526 : 1)

จากการที่หลักสูตรวิชาสังคมศึกษามุ่งเน้นในเรื่องของการบูรณาการเป็นจุดใหญ่ นั่นคือแทนที่จะแยกสอนเป็นรายวิชา (Discipline) เช่น ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมือง และศีลธรรม ดังที่เคยเป็นมา หลักสูตรนี้กลับมุ่งถึงการนำเอารายวิชาต่าง ๆ ที่เป็นสาขาของสังคมศึกษามาประกอบเชื่อมโยงกันดังที่เรียกว่าการเรียนแบบสหสัมพันธ์ระหว่างวิชา (Interdisciplinary) นั้นมีผลทำให้จุดมุ่งหมายของการศึกษาเป็นที่ยอมรับกันตามสากลมากกว่าการเรียนแยกวิชา เพราะในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันแล้วว่าจุดประสงค์สำคัญที่สุดของการเรียนสังคมศึกษาหรือวิชาใด ๆ ก็ตามก็คือการที่นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ในการแก้ปัญหาอนาคต จำเป็นอยู่เองที่นักเรียนมีความรอบรู้ในทุกสาขาและมองเห็นว่า แต่ละวิชาช่วยเสริมกันและกันอย่างไร นั่นคือนักเรียนจะต้องสามารถบูรณาการ (Integrate) ทุกสาขาวิชาได้ก่อนที่จะนำมาประกอบกันในการแก้ปัญหา (วีรบุรุษ พลนิกข 2521 : 11)

นับตั้งแต่มีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 เป็นต้นมาแล้วก็ตาม แต่สภาพการจัดการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษายังไม่สามารถสอนให้ผู้เรียนได้บรรลุเป้าหมายได้เนื่องจากมีปัญหาต่าง ๆ มากมาย จากงานวิจัยของเสริมศรี ไชยสร และคณะ (เสริมศรี ไชยสร และคณะ 2526 : 103) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร : ลักษณะของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และปัญหาการจัดในเขตการศึกษา 8 ซึ่งได้สอบถามความคิดเห็นของครูประจำการที่สอนวิชาวิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา และภาษาไทย ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 8 พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น มีดังนี้คือ

1. ครูยังไม่มีความรู้เกี่ยวกับบูรณาการในหลักสูตรดีพอ จึงมักมองไม่เห็นความสำคัญของการบูรณาการ ทั้งความรู้ที่ครูมีมักจะเป็นความรู้เฉพาะด้าน ครูมักสอนแยกเนื้อหาแบบเดิม
2. ครูมีงานที่จะต้องรับผิดชอบมากเกินไป ทำให้ทุ่มเทการสอนได้ไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งการสอนในแนวใหม่นี้ผู้สอนจะต้องมีเวลาเตรียมตัวมาก
3. ทั้งครูและนักเรียนยังถือแบบเรียนเป็นหลักโดยสอนหรือเรียนไปตามลำดับ ไม่รู้จักพลิกแพลงหรือเชื่อมโยงเนื้อหาบางตอนให้เหมาะสม ส่วนใหญ่เนื้อหาที่จัดไว้ในแบบเรียนยังไม่ค่อยเกี่ยวข้องกัน บางตอนเนื้อหาไม่สอดคล้องกับท้องถิ่นเด็กไม่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ครูขาดความจริงใจในการสอน ขาดวิญญานครู และความร่วมมือของครูอาจารย์
5. อุปกรณ์การสอนมีไม่พอ ยังไม่มีความสมดุลระหว่างอุปกรณ์และจำนวนนักเรียนในห้องเรียน

6. เนื้อหาวิชามากเกินไปทั้งวิธีสอนแนวใหม่ต้องใช้เวลามาก ทำให้สอนไม่ทันตามเวลา ผู้สอนบางคนยังสับสนระหว่างวิธีสอนเก่ากับวิธีใหม่ บางคนใช้วิธีอื่นไม่ได้ผลจึงต้องใช้วิธีการบรรยาย

7. ผู้บริหารส่วนใหญ่ต้องการให้นักเรียนสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้ ไม่สนใจเรื่องวิธีการใหม่ ๆ หรือการบูรณาการ ระบบการศึกษาไทยก็ยังเน้นการสอบแข่งขัน ซึ่งขัดกับลักษณะของหลักสูตรใหม่ ครูบางคนจึงเกิดความเป็นห่วงว่านักเรียนจะไม่ได้รับความรู้มากพอ

8. นักเรียนไม่กล้าตอบปัญหา ไม่กล้าซักถาม ไม่ค่อยกล้าร่วมกิจกรรมการเรียน ทำให้ครูไม่สามารถวิเคราะห์ว่าเด็กผ่านจุดประสงค์ในการเรียนแล้วหรือไม่ มาตรฐานพื้นความรู้ของนักเรียนต่ำ เมื่อโยนความรู้ไปเรื่องอื่น ทำให้ต้องเสียเวลาต้องสอนเรื่องนั้น ๆ ทั้งหมดเพราะเด็กลืมเรื่องที่เคยเรียนมาแล้ว

9. บางคนกล่าวว่า การบูรณาการน่าจะใช้ได้คล้อยกับนักเรียนในเมืองมากกว่า นักเรียนในชนบท หนังสือเรียนให้ความสำคัญกับภาคกลางมากกว่าท้องถิ่น จะเห็นได้จากภาพประกอบต่าง ๆ ในหนังสือเรียนสังคมศึกษา เป็นต้น

นอกจากนี้ เสริมศรี ไชยสร และคณะ (เสริมศรี ไชยสร และคณะ 2526 : 61) ได้วิเคราะห์เอกสารแบบเรียนและคู่มือครูในกลุ่มวิชาสังคมศึกษา พบว่าหนังสือแบบเรียนแต่ละระดับชั้นจะใช้แกนเรื่อง (Theme) ที่มีลักษณะบูรณาการ เช่น ประเทศของเรา (ม.1) เพื่อนบ้านของเรา (ม.2) โลกของเรา (ม.3) แล้วก็ตามแต่เนื้อหาแต่ละระดับส่วนใหญ่แยกออกเป็นบท ๆ เป็นตอน ๆ ขาดออกจากกันโดยมิได้สัมพันธ์กับวิชาภายในสาขาแต่อย่างใด อาทิ ในเล่ม 1 ชั้น ม.1 บทที่ 1-3 จะว่าด้วยเรื่องประวัติศาสตร์ของชาติไทย บทที่ 4 - 9 จะเริ่มกล่าวถึงภูมิศาสตร์ประเทศไทย บทที่ 10 - 13 เป็นเรื่องเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีไทย และในเล่ม 2 ของชั้น ม.1

นี้ก็เช่นกันก็จะเป็นเรื่องของการปกครองและหน้าที่ของพลเมืองในบทที่ 14 - 20 และศาสนากับการดำรงชีวิต ในบทที่ 21 - 25 ก็เท่ากับว่ามีเนื้อหา ประวัติศาสตร์ คอควยภูมิศาสตร์ คอควยหน้าที่พลเมืองและศีลธรรม คล้ายกับหลักสูตรเดิมเพียงแต่ เนื้อหาเหล่านี้จัดไว้ในเล่มเดียวกัน และมีเรื่องวัฒนธรรมประเพณีไทยมาแทรกไว้ ตรงกลาง นอกจากนั้นเรื่องการเข้าใจแผนที่น่าจะใช้จนวกได้ทุกเรื่อง เมื่อการจัด เนื้อหาแบบนี้จึงดูเหมือนว่าเป็นหน้าที่ของครูที่จะต้องเตรียมบทเรียนใหม่โดยผสมผสาน เนื้อหาที่สัมพันธ์เข้าด้วยกันถ้าต้องการที่จะสอนให้มีบูรณาการเชิงเนื้อหาวิชา

จากสภาพและปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ นับว่าเป็นปัญหามากสำหรับครูผู้สอนที่จะ สอนให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการได้ตามหลักสูตร ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษา และหารูปแบบและเสนอวิธีการจัดสภาพการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา เพื่อให้ ผู้เรียนเกิดการบูรณาการอันเป็นเป้าหมายสำคัญของการสอนวิชาสังคมศึกษาในระดับ ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน โดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา โดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอน สังคมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาในช่วงเวลา ต่างกัน โดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเป็นแนวทางในการจัดสภาพการเรียนรู้การสอนวิชาสังคมศึกษา
แก่ครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์
2. เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างหน่วยบูรณาการทางการสอนวิชาสังคมศึกษา
ในระดับชั้นอื่น ๆ
3. หลังจากการทดลองครั้งนี้จะได้หน่วยบูรณาการทางการสอนวิชา
สังคมศึกษาเพื่อใช้สอนวิชาสังคมศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากร เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา อำเภอกันทรลักษณ์
จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 10 ห้องเรียน
2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1
ปีการศึกษา 2528 ของโรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา อำเภอกันทรลักษณ์
จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 80 คน แบ่งเป็น
 - 2.1 กลุ่มทดลอง จำนวน 40 คน ได้รับการสอนโดยใช้
หน่วยบูรณาการทางการสอน
 - 2.2 กลุ่มควบคุม จำนวน 40 คน ได้รับการสอนโดยใช้การสอน
ตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา
3. ตัวแปรในการศึกษาค้นคว้า
 - 3.1 ตัวแปรอิสระ
 - 3.1.1 การสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอน
 - 3.1.2 การสอนโดยใช้คู่มือการสอนสังคมศึกษา

3.1.3 ระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

3.1.4 การทิ้งช่วงเวลาในการสอบหลังจากเสร็จสิ้น

การทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

3.2 ตัวแปรตาม

3.2.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

3.2.2 ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาหลังจาก
เสร็จสิ้นการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

4. ระยะเวลาในการทดลอง กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มควบคุมใช้ระยะเวลา
ในการทดลองสอน 20 คาบ คาบละ 50 นาที

5. เนื้อหาที่ใช้ในการทดลองสอน วิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ในรายวิชา ส 101 ส 102 (ประเทศของเรา) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น
พุทธศักราช 2521 เรื่อง การผลิต การแลกเปลี่ยน การกระจาย สินค้า และ
บริการ กับเรื่องการแข่งขันระหว่างสินค้าและบริการ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. หน่วยบูรณาการทางการสอน คือหน่วยการเรียนการสอนที่มีลักษณะ
ของการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้และเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่มวิชา
สังคมศึกษา ได้แก่ วิชาภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ หน้าที่พลเมืองศีลธรรม
สังคมวิทยา ประชากรศึกษาและสิ่งแวดล้อมและเศรษฐศาสตร์ โดยมีลำดับขั้น
ในการสอนดังนี้

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่หน่วย เป็นขั้นที่เร้าความสนใจให้นักเรียนทำ
กิจกรรม โดยวิธีการอภิปรายซักถาม ใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ เป็นขั้นที่นักเรียนกระทำกิจกรรมต่าง ๆ
เพื่อเป็นการศึกษาค้นคว้า จากหนังสือ เอกสาร และในความรู้ต่าง ๆ

ขั้นที่ 3 กิจกรรมสรุป เป็นขั้นที่ให้นักเรียนเสนอกิจกรรมของตน
จากการทำกิจกรรม โดยการให้สรุป โอบงความสัมพันธ์ จัดนิทรรศการ

ขั้นที่ 4 ประเมินผล เป็นขั้นที่ครูประเมินผลจากการที่นักเรียน
ทำกิจกรรมโดยการซักถามและการทดสอบ

2. การสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา คือวิธีการจัดสภาพการเรียนรู้
การสอนตามแผนการสอนตามหลักการของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีลำดับขั้นในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนดังนี้
(สารภี รัตนบุรี 2524 : 52 - 54)

1. ขั้นสร้างความสนใจ คือการกระทำให้นักเรียนเกิดความตั้งใจ
ในบทเรียน
2. ขั้นแจ้งจุดประสงค์ คือการแจ้งให้นักเรียนทราบถึงผลของ
การเรียนรู้ในบทเรียนนั้น ๆ
3. ขั้นทบทวนความรู้เดิม คือการสำรวจหรือกระตุ้นให้นักเรียน
มีความรู้พื้นฐานที่จำเป็น
4. ขั้นเสนอบทเรียนใหม่ คือการเริ่มกิจกรรมใหม่โดยใช้วัสดุ
กระตุ้น
5. ขั้นให้แนวการเรียนรู้ คือการเสนอแนะชี้แนะให้นักเรียนทำ
กิจกรรม
6. ขั้นลงมือปฏิบัติ คือการให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง
7. ขั้นแจ้งผลการปฏิบัติ คือการแจ้งผลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียน
ให้นักเรียนทราบ
8. ขั้นประเมินผล คือการวัดหรือประเมินว่าพฤติกรรมที่นักเรียนได้
กระทำนั้นได้ผลตามจุดประสงค์การเรียนรู้ของบทเรียนเพียงใด

๑. ชั้นส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน คือการย้ายหรือทบทวน
บทเรียนที่ผ่านมา

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความสามารถ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. ความคงทนในการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ปริมาณความรู้
ของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่ยังระลึกได้จากการตอบแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นหลังจากสอนจบแล้ว 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ
3 สัปดาห์

5. ระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งแบ่งเป็นระดับ
ความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานวิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ
เป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความสามารถทางการเรียน

ระดับความสามารถสูง คือคะแนนเปอร์เซ็นต์ที่ 75 ขึ้นไป

ระดับความสามารถปานกลาง คือคะแนนเปอร์เซ็นต์ที่ระหว่าง

26 - 74

ระดับความสามารถต่ำ คือคะแนนเปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยแบ่งออกเป็นหัวข้อดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการทางการสอน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้
3. รายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการทางการสอน

1. ประวัติความเป็นมาของการบูรณาการทางการสอน

แนวความคิดเรื่องการบูรณาการได้เริ่มขึ้นเป็นครั้งแรกในระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา เมื่อประมาณ 30 - 40 ปีที่แล้วคือ มีนักการศึกษาตะวันตกโดยเฉพาะในสหรัฐอเมริกาได้เริ่มเน้นความสำคัญของ "ประสบการณ์เรียนรู้" ของผู้เรียน โดยเห็นว่าการเรียนที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ของสาขาวิชาต่าง ๆ จะทำให้ประสบการณ์การเรียนรู้มีความหมายต่อผู้เรียนมากที่สุด เพราะสามารถสนองความสนใจและความต้องการของเด็กและสังคมได้ดีกว่าการสอนแยกเป็นรายวิชาโดยไม่ให้สัมพันธ์กันเลย การสอนแบบแยกวิชาได้รับการวิพากษ์วิจารณ์มากโดยเฉพาะวิชาพื้นฐานในระดับมัธยมศึกษา หลังจากนั้นจึงได้มีการพยายามจัดหลักสูตร โดยใช้ปัญหาชีวิตและสังคมเป็นแกนแล้วอาศัยเนื้อหาจากหลาย ๆ วิชาที่เกี่ยวข้อง (สามารถศรีจันทร์ 2520 : บทบรรณาธิการ) หลังจากนั้นแนวความคิดเรื่องการบูรณาการ

ทางการสอนได้มีวิวัฒนาการมาดังนี้คือ ในปี พ.ศ. 2473 ได้ทำการทดลองศึกษา
เรื่องการพัฒนาการขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นระยะเวลา 8 ปี และได้
เรียกการทดลองนี้ว่า "ผลการทดลอง 8 ปี" (The 8 Years Study)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2483 ได้มีการนำผลการทดลอง 8 ปีนั้นมาใช้กัน
อย่างแพร่หลายในโรงเรียนทั่ว ๆ ไปในสหรัฐอเมริกา และได้เรียกการศึกษายุคนี้ว่า
"การศึกษาแผนใหม่" (Progressive Education) ต่อมาในปี พ.ศ. 2496
ได้มีการจัดการเรียนการสอนตามแผนใหม่และการพัฒนาการได้เกิดขึ้นเป็นครั้งแรก
ในประเทศไทยที่วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร และสมาคมการศึกษาแห่ง
ประเทศไทย ก็ได้ช่วยเผยแพร่ความคิดนี้ออกไปอย่างกว้างขวาง ต่อมาในปี
พ.ศ. 2520 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดหลักสูตรประถมศึกษา
ตามหลักการของการพัฒนาการ และได้ทำการทดลองดูก่อนในโรงเรียนประถมศึกษา
หลายแห่งเป็นเวลา 1 ปี เมื่อทดลองเห็นว่าได้ผลดี กระทรวงศึกษาธิการจึงได้
ประกาศเปลี่ยนแปลงหลักสูตรใหม่ในปีพุทธศักราช 2521 เรียกว่า หลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521
(สารวัช บัณฑิต 2521 : 11)

2. ความหมายของคำว่า "บูรณาการ"

คำว่าบูรณาการ (Integration) ได้มีผู้ให้ความหมายไว้อย่างต่าง ๆ กัน
คือ

เปลื้อง ณ นคร (เปลื้อง ณ นคร 2521 : 25) ได้กล่าวว่า
บูรณาการ หมายถึง การนำส่วนต่าง ๆ รวมกันเข้าให้เป็นสิ่งอันเดียว เดิมรูป ทำให้
เป็นหน่วย ทำให้เป็นก้อน ในทางการศึกษาหมายถึง การจัดสภาพการเรียนการสอน
เรื่องใดเรื่องหนึ่ง ให้มีวิชาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมอยู่ด้วย

สาโรช บัวศรี (สาโรช บัวศรี 2521 : 5) ได้กล่าวว่า

บูรณาการคือความสมบูรณ์ ปราศจากความกังวล ปราศจากความทรนทานกาย ปราศจากปัญหาที่ร้ายแรงจนแก้ไขไม่ได้ ปราศจากภัย ฯลฯ

สุนิทร คุณานุกร (สุนิทร คุณานุกร 2521 : 42) ได้กล่าวว่า บูรณาการคือการทำให้สมบูรณ์และการทำให้เต็ม คำว่าเต็มสมบูรณ์ หมายถึง ความรู้เหล่านั้นได้ถูกรวบรวมมาประมวลรวมกันเข้าไว้ภายในหน่วยเดียวกัน

กาญจนา คุณารักษ์ (กาญจนา คุณารักษ์ 2522 : 19) ได้กล่าวว่า บูรณาการคือ ขบวนการหรือการปฏิบัติที่เกี่ยวกับการเรียนรู้ ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางจิตพิสัย และพุทธิพิสัย หรือขบวนการหรือการปฏิบัติในอันที่จะรวบรวมความคิด มโนภาพ ความรู้ เจตคติ ทักษะ และประสบการณ์ในการแก้ปัญหา เพื่อให้ชีวิตมีความสมดุลย์

เมกา สัตยธรรม (เมกา สัตยธรรม 2524 : 168) ได้กล่าวว่า บูรณาการคือ ขบวนการที่ทำให้บุคคลมีชีวิตอย่างสมบูรณ์หรือมีชีวิตที่สมดุลย์ในทุก ๆ ด้าน เป็นลักษณะของการสอนที่จะช่วยให้บุคคลเป็นผู้นับรู้ สามารถคิดได้อย่างกว้างขวาง ในหลายด้าน และนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ไขปัญหาคความทุกข์ยากให้ลดน้อยลง หรือหมดไป ทำให้เกิดความสมดุลย์ในชีวิต

เสริมศรี ไชยศรี และคณะ (เสริมศรี ไชยศรี และคณะ 2526 : 9)

ได้กล่าวว่า บูรณาการ คือลักษณะของการผสมผสานประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งอาจจะเป็นการผสมผสานเนื้อหาจากวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ในสาขาเดียวกัน หรือเป็นการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ที่อยู่ต่างสาขากันก็ได้

บันลือ พฤษะวัน (บันลือ พฤษะวัน 2527 : 1 - 2) ได้กล่าวว่า

บูรณาการมีความหมายอยู่ 2 นัยคือ

นัยแรก บูรณาการเป็นจุดมุ่งหมายปลายทางของการจัดการเรียนการสอน
(Ultimate goal) คือมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทุก ๆ ด้าน

นัยที่สอง บูรณาการคือการจัดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้ผสมผสานผูกพันกัน

กู๊ด (Good, 1973 : 308) ได้กล่าวว่า บูรณาการหมายถึงกระบวนการ
หรือการปฏิบัติในการที่จะรวบรวมรายวิชาต่าง ๆ ที่แตกต่างกันเข้าด้วยกันแล้วนำมารายงาน
ผลหรือแสดงออกในเชิงที่เป็นกิจกรรมหรือโครงการเดียวกัน

ดังนั้นจากความหมายที่กล่าวมาทั้งหมดจึงสามารถพอที่จะสรุปได้ว่า "บูรณาการ"
คือการผสมผสานเนื้อหาวิชาและกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์
ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันและต่อเนื่องกัน

3. ลักษณะของการบูรณาการในหลักสูตร :

เสริมศรี ไชยศรี (เสริมศรี ไชยศรี 2526 : 55) ได้แบ่งลักษณะ
ของการบูรณาการออกเป็น 2 ประการคือ

1. บูรณาการเชิงเนื้อหาวิชาคือ การผสมผสานเนื้อหาวิชาในลักษณะของ
การหลอมรวมแบบแกน หรือแบบสหวิทยาการ จะเน้นหน่วยก็ได้ หรือจะเป็นโปรแกรมก็ได้
นอกจากนี้อาจจะเป็นการผสมผสานของเนื้อหาวิชาในแง่ของทฤษฎีกับการปฏิบัติหรือเนื้อหาวิชา
ที่สอนกับชีวิตจริง ในการจัดบูรณาการเชิงเนื้อหาวิชาซึ่งเสริมศรี ไชยศรี และคณะ
(เสริมศรี ไชยศรี และคณะ 2526 : 15) ได้เสนอวิธีการจัดบูรณาการเชิงเนื้อหา
ออกเป็น 2 วิธีคือ

1.1 บูรณาการรวมส่วนทั้งหมด (Total Integration) คือ
การรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องการจะให้เด็กเรียนรู้ทั้งหลักสูตรหรือโปรแกรมจัดกิจกรรม
การเรียนการสอนที่ยึดปัญหา หรือแนวเรื่อง (Theme) เป็นแกน ซึ่งปัญหาหรือแนวเรื่องนี้จะ
จะเป็นตัวชี้ถึงความรู้ที่มาจากวิชาต่าง ๆ ในโปรแกรมซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน
และปัญหาสังคมทั้งหมด

1.2 บูรณาการเป็นบางส่วน (Partial Integration) เป็นการรวม ประสพการณ์ของบางสาขาวิชาเข้าด้วยกัน อาจจะเป็นลักษณะของหมวดวิชาหรือกลุ่มวิชา ซึ่งภายในสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี ดังนั้นการจัดบูรณาการเป็นบางส่วนอาจจัดได้ทั้งภายใน สาขาวิชาและระหว่างสาขาวิชา หรือจัดเป็นบูรณาการแบบโครงการ (Project Integration) ซึ่งการจัดแบบโครงการนี้แต่ละรายวิชาจะเป็นรายวิชาแทนปกติแต่จะ จัดประสพการณ์ให้เป็นบูรณาการในรูปของโครงการสำหรับนักเรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม อาจจัดไว้ให้กระทำการระหว่างการเรียนรู้การสลับปลายภาคเรียนหรือปลายปีก็ได้

การบูรณาการเชิงเนื้อหาวิชาในหลักสูตรมีระดับของการบูรณาการต่าง ๆ กัน ซึ่ง สมพงษ์ พงษ์กุศล (สมพงษ์ พงษ์กุศล 2521 : 20 - 21) ได้แบ่งระดับของการ บูรณาการออกเป็น 5 ระดับคือ

1. ระดับวิชา คือ การนำเอาเรื่องราวหรือความรู้ต่าง ๆ มารวมกันทำให้เกิด ความสมบูรณ์เป็นรายวิชาต่าง ๆ เช่น คณิตศาสตร์บูรณาการที่เกิดขึ้นจาก เลขคณิต เรขาคณิต พีชคณิต สถิติ ตรรกศาสตร์ เป็นต้น
2. ระดับกลุ่มประสพการณ์ คือ การนำเอาประสพการณ์ต่าง ๆ มาบูรณาการ โดย ให้นักเรียนเป็นศูนย์กลาง เช่น ที่ปรากฏในหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
3. ระดับแผนการสอนและสื่อการเรียนรู้ คือ การกำหนดจุดประสงค์ ความคิดรวบยอด และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กทำ ในส่วนที่เป็นความรู้ ทัศนคติ การฝึกนิสัย และการทำงานอยู่ในแผนเดียวกันด้วยสัดส่วนที่พอเหมาะพอดี
4. ระดับการสอน คือ การจัดสภาพการเรียนรู้การสอนต่าง ๆ คล้ายคลึงกับชีวิตจริง กล่าวคือประกอบด้วยกิจกรรมที่ทำให้รู้ ทำให้จำ ทำให้ปฏิบัติได้ ทำให้คิดเป็น ทำให้มีนิสัยดี ในส่วนที่พอเหมาะพอดี
5. ระดับการนำไปใช้ คือ เมื่อนักเรียนเรียนจบไปแล้วเอาประสพการณ์ต่าง ๆ ไปใช้ในชีวิตจริง เพื่อให้ชีวิตบูรณาการมีความสุข ความสบายตามอัธยาศัย

2. การบูรณาการเชิงวิธีการ คือ การผสมผสานวิธีการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ โดยใช้ "สื่อประสม" และใช้ "วิธีการประสม" ให้น่าสนใจที่สุด

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การบูรณาการเชิงวิธีการก็คือ การจัดประสบการณ์หรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผสมผสานกลมกลืนกัน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการซึ่งได้มีผู้เสนอแนะในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน (วิธีสอน) ไว้ดังนี้คือ

ลาโรช บัวศรี (ลาโรช บัวศรี 2521 : 12 - 14) ได้เสนอวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการคือวิธีสอนแบบแก้ปัญหา

(Problem - Solving Method) โดยมีขั้นตอนในการสอนดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 ให้อุปกรณ์ เป็นการตั้งปัญหาหรือเสนอปัญหาให้ผู้เรียน

ขั้นที่ 2 ตั้งสมมติฐาน ให้ผู้เรียนช่วยกันหาสาเหตุของปัญหา

ขั้นที่ 3 ทดลองทำ ให้ผู้เรียนทดลองแก้ปัญหาจากสาเหตุที่ได้ตั้งสมมติฐาน

ไว้เป็นข้อ ๆ

ขั้นที่ 4 วิเคราะห์ผลการทดลอง ให้ผู้เรียนนำผลหรือข้อมูลที่ไดจากการทดลองแก้ปัญหาตามสมมติฐานต่าง ๆ ที่ตั้งไว้มาวิเคราะห์หาสาเหตุที่แท้จริงโดยการนำวิเคราะห์รวมกัน

ขั้นที่ 5 สรุปผล ให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงสาเหตุที่แท้จริงของปัญหารวมกัน

ลาร์ดิสซาเบล (Lardizabal, 1970 : 144 - 148) ได้เสนอวิธีการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการบูรณาการก็คือ การใช้วิธีสอนแบบหน่วย (Unit Teaching) โดยมีขั้นตอนในการสอนดังนี้คือ

ขั้นที่ 1 การเริ่มหน่วย (Initiating the Unit) เป็นขั้นที่ครูเร้าความสนใจหรือนำทางเพื่อให้ผู้เรียนพบกับปัญหา วิธีการต่าง ๆ ที่ครูจะให้น่าเข้าสู่หน่วย ได้แก่ การจัดสภาพห้องเรียนให้เร้าความสนใจ ให้ออกาสพิเศษและเหตุการณ์สำคัญ ๆ ใ้ปัญหา ใ้สื่อต่าง ๆ เช่น ภาพยนตร์ เทป สไลด์ ฯลฯ

ขั้นที่ 2 ปฏิบัติการ (Point of Experience) เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนลงมือปฏิบัติกิจกรรมโดยใช้กิจกรรมกลุ่ม เช่น ให้อ่านปัญหา การค้นคว้ารวบรวมข้อมูล การอ่าน การค้นคว้า การรวบรวมวัสดุอุปกรณ์ การเขียนและการแปลความจากกราฟ สถิติ การสัมภาษณ์ เป็นต้น โดยให้แต่ละกลุ่มทำงานอิสระกัน

ขั้นที่ 3 กิจกรรมสรุป (Culminating Activities) เป็นขั้นที่ครูให้นักเรียนเสนอกิจกรรมของตนจากที่ครูได้มอบหมายไว้ในแต่ละด้าน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ให้นักเรียนโยงความสัมพันธ์ของกิจกรรมย่อยเข้าด้วยกันจากการเสนอข้อที่ประชุมใหญ่ ซึ่งจะให้นักเรียนได้รับความรู้ในเนื้อหา ฝึกความสามารถและทักษะต่าง ๆ และพัฒนาเจตคติ ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนเกิดการบูรณาการและความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมในการส่งเสริมให้นักเรียนเสนอผลงาน ได้แก่ การสาธิต การทดลอง การแสดงละคร การรายงาน เป็นต้น

ขั้นที่ 4 ประเมินผล (Evaluation) เป็นขั้นที่วัดความรู้ความเข้าใจในความรู้วิชาการ ทักษะต่าง ๆ วัดความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น วัดทัศนคติที่มีต่อผู้อื่นและตนเอง

4. วิธีการผสมผสานเนื้อหาวิชาเพื่อให้เกิดบูรณาการ

วิธีการผสมผสานเนื้อหาวิชาเพื่อให้เกิดการบูรณาการสามัคคีในการสร้างเป็นหน่วยการเรียนรู้การสอนไว้ดังนี้คือ

เสริมศรี ไชยศรี (เสริมศรี ไชยศรี 2521 : 90) ได้เสนอว่าวิธีการบูรณาการเนื้อหาวิชาโดยการสร้างหน่วยเรืลแกนของหน่วยโดยใช้วิธีการดังนี้คือ

1. แนวเรื่องใจเรื่องหนึ่ง (Theme)
2. การจำแนกขอบเขตทางวัฒนธรรมหรือบริเวณภูมิศาสตร์
3. แนววิธีการสืบค้นต่าง ๆ (Methods of Inquiry)

4. ปัญหาการ เมืองและสังคม
5. การ เคลื่อนไหวของกลุ่มชน หรือค่านิยมธรรม
6. สถาบันหรือวิธีการ
7. สมัย (Periods) ต่าง ๆ

สุมิตร คุณานุกร (สุมิตร คุณานุกร 2520 : 36 - 40) ได้เสนอวิธีการ
ผสมผสานเนื้อหาวิชาโดยอาศัยวิธีการจัดแกน (Core) ขึ้นมาก่อนแล้วนำเอาความรู้หรือ
เนื้อหาวิชาจากวิชาใดก็ได้ที่เพาะสมมาเสริมให้แกนนั้น เต็มหรือสมบูรณ์ แกนที่จะนำมาสร้าง
เป็นหน่วยบูรณาการนั้นมีทั้งหมด 5 ประเภทด้วยกันคือ

1. แกนที่เป็นหัวเรื่อง ก่อนที่จะทำการกำหนดหัวเรื่องอะไรนั้น จะต้อง
ตั้งคำถามว่า ต้องการให้ผู้เรียนเรียนอะไร หลังจากนั้นก็กำหนดหัวเรื่องขึ้นมา แล้วจึงเอา
เนื้อหาสาระหรือความรู้จากหลาย ๆ วิชาที่เห็นว่าสัมพันธ์กับเรื่องนี้เข้ามาผนวกรวมไว้ เช่น
ตั้งหัวเรื่องว่า "ชุมชนของเรา" ในเรื่องนี้นักเรียนจะมีรายละเอียดหรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องที่ดัง

ของชุมชน สภาพภูมิอากาศของชุมชน การประกอบอาชีพในชุมชน ฯลฯ

2. แกนที่เป็นปัญหา จะต้องพิจารณาว่าอะไรบ้างในสภาพแวดล้อมของ
ผู้เรียนที่ผู้เรียนควรมีความรู้และความเข้าใจ เมื่อเลือกได้แล้วก็กำหนดเป็นหัวเรื่อง เช่น
ปัญหาการคอร์รัปชั่น ปัญหาการก่อการร้าย ปัญหาการครองชีพสูง ฯลฯ การที่ผู้เรียนจะ
แก้ปัญหาได้นั้นจะต้องอาศัยความรู้ในสาขาวิชาต่าง ๆ

3. แกนที่เป็นกิจกรรม จะต้องพิจารณาก่อนว่ากิจกรรมใดที่เป็นประโยชน์
ต่อผู้เรียนในหลาย ๆ วิชาและต้องการดำรงชีวิตของนักเรียน เมื่อกำหนดได้แล้วก็บรรจุกิจกรรม
เหล่านั้นลงในหน่วยนั้น ๆ จากงานไปหาหาก

4. แกนที่เป็นความคิดรวบยอด ก่อนจะต้องพิจารณาก่อนว่าต้องการให้ผู้เรียน
มีความคิดรวบยอดในเรื่องใด เช่น ความคิดรวบยอดเกี่ยวกับความรักชาติ ความอยู่รอด

อิสรภาพ การพึ่งพาตนเอง การอนุรักษ์ธรรมชาติ การปฏิรูป ความเสมอภาค
การพึ่งพาศักดิ์ซึ่งกันและกัน เมื่อได้ความคิดรวบยอดแล้วก็กระจายเนื้อหาจากง่ายไปหายาก
ตัวอย่างเช่น การสอนความคิดรวบยอดเรื่อง "การพึ่งพาศักดิ์ซึ่งกันและกัน" ก็พอจะกระจาย
เนื้อหาออกเป็นโครง ๆ ตามลำดับความยากง่ายดังนี้คือ การพึ่งพาศักดิ์กันของสมาชิกภายใน
ครอบครัว ในชั้นเรียน ในโรงเรียน ในชุมชน ในประเทศ และระหว่างประเทศ

5. แทนที่เป็นค่านิยม ก่อนอื่นจะต้องพิจารณาว่าเราต้องการ เน้นค่านิยม
อะไร หลังจากที่ได้เลือกได้แล้วโดยคำนึงถึงวัยของผู้เรียน แล้วจึงเอาค่านิยมเหล่านั้นมาเน้น
หรือสอดแทรกเข้าไปในเนื้อหาตอนใดตอนหนึ่งที่เราเห็นว่าเข้ากันได้กับเนื้อหาที่กำลังสอน

5. หลักของการจัดบูรณาการประสบการณ์และเนื้อหาวิชา

เสรีศรี เสวตามร (เสรีศรี เสวตามร 2520 : 53) ได้เสนอ
หลักของการจัดบูรณาการประสบการณ์และเนื้อหาวิชาได้ดังนี้คือ

1. จัดเป็นหน่วย (Unit หรือ Module) เช่น หน่วยที่มีปัญหาเป็นแกน
(Problem Unit) หรือหน่วยความคิดรวบยอด (Concept Unit)
2. จัดเป็นหน่วยการเรียนการสอน (Learning / Teaching Units)

เสรีศรี ไชยสร (เสรีศรี ไชยสร 2526 : 55) ได้เสนอว่าการจัด
บูรณาการเนื้อหาและประสบการณ์จะต้องสร้างเป็นหน่วยซึ่งเรียกว่า "หน่วยบูรณาการ" หรือ
"หน่วยสหวิทยาการ" หรือ "หน่วยแกน" ซึ่งในหน่วยหนึ่ง ๆ จะต้องบูรณาการเชิงเนื้อหา
และวิธีการ

สุนน ฌมวิวัฒน์ (สุนน ฌมวิวัฒน์ 2526 : 100) ได้เสนอหลักของ
การจัดบูรณาการประสบการณ์และเนื้อหาวิชาก็คือ การสร้างเป็นหน่วยขึ้นมา ซึ่งในแต่ละหน่วย
จะประกอบด้วยประมวลเนื้อหา แนวคิด กิจกรรม และสื่อ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์
การเรียนรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่พึงประสงค์

สมบัติ ศัญชัยรัตน์ (สมบัติ ศัญชัยรัตน์ 2527 : 47 - 48) ได้
เสนอวิธีการจัดหน่วยบูรณาการไว้ดังนี้คือ

1. มีวิชาแกน
2. สัมพันธ์กับวิชาต่าง ๆ
3. มีกิจกรรมหลายประเภท
4. มีสื่อหลายประเภท

บันลือ พกณะวัน (บันลือ พกณะวัน 2527 : 2) ได้เสนอวิธีการจัด
หน่วยบูรณาการไว้ว่า

1. มีวิชาแกนที่มีความผสมผสานสัมพันธ์กันเป็นอย่างดี
2. มีการผสมผสานระหว่างกลุ่มวิชาแกนกับกลุ่มวิชาอื่น ๆ

ดังนั้น จึงสามารถพอที่จะสรุปได้ว่าหน่วยบูรณาการทางการสอนจะมีลักษณะ
ที่สำคัญดังนี้คือ

1. มีลักษณะเป็นหน่วย ซึ่งจะมีแกนของหน่วยอาจเป็นแกนที่เป็นหัวเรื่อง
แกนที่เป็นปัญหา แกนที่เป็นความคิดรวบยอด ฯลฯ

2. มีลักษณะของการผสมผสานเนื้อหาวิชาต่าง ๆ และวิธีการจัดกิจกรรม
การเรียนรู้การสอน

3. มีสื่อหลายประเภท

จากหลักการและวิธีการบูรณาการ เนื้อหาและวิธีการดังกล่าวข้างต้นเพื่อให้
สอดคล้องกัน ผู้วิจัยจึงได้ใช้ลำดับขั้นในการสอนแบบหน่วยของ "ลาร์ดีชาเบล" ในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้การสอน เพราะเนื่องจากว่าขั้นตอนในการสอนแบบหน่วยสามารถส่งเสริม
ให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้หลายประการ และยังเห็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ
โยงความสัมพันธ์ของกิจกรรมย่อย ๆ เข้าด้วยกัน อันจะเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการ
บูรณาการได้เป็นอย่างดี

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ

สุมิตร คุณานุกร (สุมิตร คุณานุกร 2520 : 41 - 42) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดสภาพการเรียนการสอนแบบบูรณาการไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยให้เกิดความเชื่อมโยงของการเรียนรู้ (Transfer of Learning) ความรู้ที่เรียนไปแล้วจะถูกนำมาสัมพันธ์กับความรู้ที่จะเรียนใหม่ ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น

2. ช่วยจัดวิชา หรือความรู้ที่อยู่ในลักษณะเหมือนชีวิตจริง คือ ผสมผสานและสัมพันธ์ เป็นความรู้ที่อยู่ในลักษณะหรือรูปแบบที่เอื้อต่อการนำไปใช้กับชีวิต

3. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจสภาพและปัญหาของสังคมได้ดีกว่าการจัดเนื้อหาวิชาของหลักสูตรแบบเดิม

4. ช่วยให้การสอนและการศึกษามีคุณค่ามากขึ้น แทนที่จะเป็นขบวนการถ่ายทอดความรู้หรือสาระแต่เพียงอย่างเดียว กลับช่วยให้เป็นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นให้เกิดความคิดรวบยอดที่กระจ่างถูกต้อง และให้สามารถปลูกฝังค่านิยมที่ปรารถนาได้อีกด้วย

5. ทำให้เกิดบูรณาการรวมหน่วยขึ้น การบูรณาการความรู้นั้นเป็นการจัดการศึกษาให้เกิดเอกภาพ ความรู้ไม่แยกไปตามวิชาต่าง ๆ แต่ถูกนำมารวมกันภายใต้หน่วย

วิชัย ราษฎร์ศิริ (วิชัย ราษฎร์ศิริ 2522 : 110) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการจัดสภาพการเรียนการสอนแบบบูรณาการไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยจัดประสบการณ์ หรือความรู้ที่อยู่ในลักษณะเหมือนชีวิตจริงหรือผสมผสานกันจึงเอื้อต่อการนำไปใช้ในชีวิตจริงได้

2. ทำให้เกิดความเชื่อมโยงของการเรียนรู้ คือสามารถเอาความรู้ที่เรียนไปแล้วมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่

3. ช่วยให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับไปแก้ปัญหามากมาย ในการดำเนินชีวิตได้ดีขึ้น

4. ช่วยจัดความซ้ำซ้อนของเนื้อหาวิชา เช่น ภูมิศาสตร์ วิทยาศาสตร์
 ผกฯ สัตยธรรม (ผกฯ สัตยธรรม 2523 : 51) ได้กล่าวถึงประโยชน์
 ที่ได้รับจากการจัดสภาพการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ดังนี้คือ

1. ช่วยเหลือและแก้ไข ตลอดจนส่งเสริมให้นักเรียนได้พัฒนาตนเองให้
 เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุก ๆ ด้าน
2. การเชื่อมโยงวิชาทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เพราะได้เรียนรู้
 หลาย ๆ ด้าน
3. การเชื่อมโยงวิชาต่าง ๆ ทำให้ไม่ลืมน่าย
4. สามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตจริงให้สอดคล้องกับความต้องการได้
5. ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะต่าง ๆ หลายประการ

ลาร์ดิซาเบล (Lardizabal. 1970 : 142) ได้กล่าวถึงประโยชน์ที่
 ได้รับจากการจัดสภาพการเรียนรู้แบบบูรณาการไว้ดังนี้คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น มีความพึงพอใจ มีความรู้สึก
 เป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และยอมรับผู้อื่น
2. เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน
3. เพื่อช่วยส่งเสริมพัฒนาค่านิยมและบรรยาภาศในชั้นเรียน อันจะเป็น
 การส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาจริยธรรม มาตรฐานของกลุ่ม ความซื่อสัตย์ในการทำงาน
 และความซื่อสัตย์
4. ช่วยส่งเสริมพัฒนาวินัยในตนเอง โดยการส่งเสริมความสามารถใน
 การทำงาน และการควบคุมอารมณ์ของผู้เรียน
5. ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในด้านต่าง ๆ เช่น ศิลปะ ดนตรี การละคร
 ด้านสังคม วิทยาศาสตร์ และวรรณคดี

6. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีโอกาสทำงานร่วมกัน เต็มใจที่จะทำงานร่วมกับกลุ่มและเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม

7. ช่วยวัดผลการเรียนรู้โดยวิธีการตรวจสอบ และแนะนำความก้าวหน้าในการเรียนรู้แก่ผู้เรียนทั้งรายบุคคลและกลุ่ม

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้

1. ความหมายของการจำ นักจิตวิทยาได้ให้ความหมายไว้ดังนี้คือ

ประสาธ อิศรปริศา (ประสาธ อิศรปริศา 2522 : 137) ได้กล่าวว่า การจำคือการรักษาไว้ซึ่งผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือการเรียนรู้ให้คงอยู่ตลอดไป

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2524 : 248) ได้กล่าวว่า การจำ คือความสามารถสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม แล้วถ่ายทอดออกมาในรูปของการระลึกได้ (Recall) หรือการจำได้ (Recognition)

อดัม (Adam. 1967 : 137) ได้กล่าวว่า การจำคือ การคงไว้ซึ่งผลการเรียนรู้หรือเป็นความสามารถที่ระลึกได้ต่อสิ่งเร้าที่เคยเรียนมา เคยมีประสบการณ์การรับรู้มาก่อน หลังจากได้ทอดทิ้งไว้ระยะเวลาหนึ่ง

2. องค์ประกอบของการจำ

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ 2524 : 248) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการจำมีดังนี้คือ

1. การเรียนรู้ (Learning) ผู้สามารถจำได้มักเกิดจากการเรียนรู้ที่แท้จริง มีเหตุ มีผล และมีหลักเกณฑ์ สามารถสะสมและจำกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นั้นได้

2. ความสามารถในการสะสม (Retention) หมายถึง การรวบรวมประสบการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

3. ความสามารถในการถ่ายทอดได้ (Reproduction) หมายถึง การที่บุคคลสามารถดึงเอาสิ่งที่สะสมเอาไว้ได้ โดยการเล่า หรืออธิบายให้ผู้ฟังได้ซึ่งจะออกมา 2 รูปแบบ คือ

3.1 การระลึกได้ (Recall) คือการถ่ายทอดความจำออกมา โดยการเล่า บรรยาย หรืออธิบาย สิ่งที่เคยจำได้นั้นออกมาได้ถูกต้อง โดยไม่ต้องมีสิ่งนั้นมาปรากฏให้เห็น

3.2 การจำได้ (Recognition) คือการถ่ายทอดความจำออกมา โดยการที่สิ่งนั้นได้ถูกต้อง เมื่อสิ่งเรานั้น ปรากฏอยู่ด้วย

3. ระบบความจำของมนุษย์

ความจำของมนุษย์เราสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ระบบคือ (ชัยพร วิชาพร 2520 : 399)

1. ระบบความจำจากการรู้สึกสัมผัส (Sensory Memory) หมายถึง การคงอยู่ของความรู้สึกสัมผัสหลังจากที่สัมผัสสิ่งเรานั้นสิ้นสุดลง การสัมผัสนี้เป็นการสัมผัสด้วยอวัยวะสัมผัสทั้ง 5 ได้แก่ หู ตา จมูก ลิ้น และผิวหนัง หรือส่วนหนึ่งส่วนใด

2. ระบบความจำระยะสั้น (Short - Term Memory) เขียนย่อว่า STM คือ ความจำหลังการเรียนรู้ เป็นความจำที่คงอยู่ในระยะสั้น ๆ ที่ตั้งใจจำหรือใจจดใจจ่อต่อสิ่งนั้นเท่านั้น เมื่อไม่ได้ใส่ใจในสิ่งเหล่านั้นแล้ว ความจำก็จะเลือนหายไป

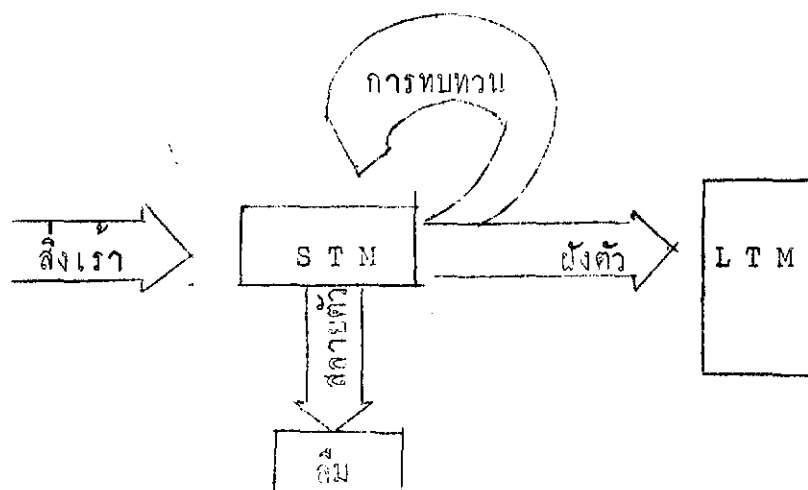
3. ระบบความจำระยะยาว (Long - Term Memory) เขียนย่อว่า LTM คือ ความจำที่คงทนยาวนานกว่าความจำระยะสั้น ไม่ว่าจะทิ้งระยะเวลาไว้นานเพียงใด ถ้าเมื่อต้องการเรียกคืนความจำนั้น ๆ จะระลึกออกมาได้ทันทีและถูกต้อง ระบบความจำระยะยาวนี้เป็นระบบความจำที่มีคุณค่ายิ่ง เป็นความหมายหรือความเข้าใจในสิ่งที่ตนรู้สึก เป็นการตีความ จึงขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความสนใจ และความเชื่อของตนเอง

ดังนั้นสรุปได้ว่าความจำทั้ง 3 ระบบนี้จะแตกต่างกันที่ระยะเวลาของการรับรู้ แต่ระบบความจำ 2 ประการหลังคือ ระบบความจำระยะสั้น และระบบความจำระยะยาวเป็นความจำที่เกิดขึ้นหลังการเรียนรู้ ดังนั้นความจำที่คงทนถาวรมากที่สุดคือระบบความจำระยะยาว เพราะเป็นการรับรู้ที่ดีความหมายจากประสบการณ์เดิมด้วยความเอาใจใส่ ความตั้งใจของผู้เรียน ซึ่งควรจะทำให้เกิดขึ้นเสมอในการเรียนรู้ (กมลรัตน์ หล้าสูงเนิน 2524 : 251)

4. ทฤษฎีการจำการลืม

เป็นการอธิบายกระบวนการต่าง ๆ ในระบบความจำระยะสั้น (STM) และระบบความจำระยะยาว (LTM) แอตคินสัน และซีฟฟริน เป็นผู้สร้างทฤษฎีนี้ขึ้นมา (ชัยพร วิชาวุธ 2520 : 71 - 72) ซึ่งมีใจความว่าระบบความจำระยะสั้นเป็นความจำที่จะสลายตัวไปอย่างรวดเร็ว การทบทวนเป็นการป้องกันมิให้ความจำสลายตัวไปจากความจำระยะสั้น ถ้าสิ่งใดก็ตามอยู่ในความจำระยะสั้นเป็นระยะเวลานาน สิ่งเหล่านั้นก็จะมีโอกาสฝังตัวในความจำระยะยาวได้มากและจะติดอยู่ในความจำตลอดไป ดังแผนภูมิ

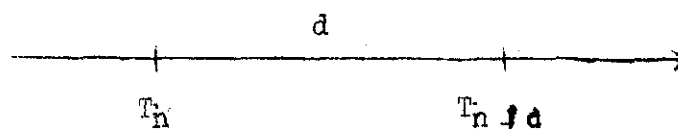
ภาพประกอบ 1 แสดงทฤษฎีความจำสองกระบวนการ

5. ความสัมพันธ์ของการเรียนรู้กับความจำ

ชัยพร วิษณุวาท (ชัยพร วิษณุวาท 2520 : 36 - 37) ได้กล่าวว่าการเรียนรู้และการจำไม่อาจแยกออกจากกันได้ ในการศึกษาการเรียนรู้ "ความจำ" ต้องเข้ามาเกี่ยวข้องกับ และในการศึกษาความจำ "การเรียนรู้" ก็มักจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับเช่นกัน ดังนั้นการหาความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้กับความจำได้ ดังนี้

T_n การเสนอสิ่งเร้าเมื่อเวลา $= n$
 T_{n+d} การทดสอบเมื่อเวลา $n + d$
 d ระยะเวลาระหว่างการเสนอสิ่งเร้าและการทดสอบลำดับชั้น
 ของเหตุการณ์ซึ่งสามารถเขียนเป็นเส้นกราฟได้ดังนี้

ระยะเวลา จะมีระยะเวลาเท่าไรก็ได้ แต่ค่าที่ d จะมีค่าเท่ากับ 0 เพราะว่าการทดสอบจะต้องทำหลังจากการเสนอสิ่งเร้าไปแล้ว

ดังนั้นการทดสอบ T_{n+d} จะเป็นการทดสอบผลที่เกิด T (การเรียนรู้) และคงอยู่ของผลการเรียนรู้ที่ T_{n+d} ซึ่งสามารถทดสอบผลการเรียนรู้ จึงมีความจำรวมอยู่ด้วยทุกครั้ง

ดังนั้นในการศึกษาความจำโดยทั่วไปจะให้ผู้รับการทดลองประสบสิ่งเร้าอย่างใดอย่างหนึ่งที่ T_n แล้วปล่อยให้เวลาผ่านไปโดยอาจจะมีกิจกรรมสอดแทรกที่

ช่วงระยะเวลา d แล้วก็ทดสอบที่ $T_n + d$ แต่การศึกษาคำจำแตกต่างจากการศึกษาการเขียนรูอยู่ตรงจุดมุ่งหมายของการศึกษา ในการศึกษาคำจำเราต้องการทราบระยะ d และกิจกรรมส่อแทรกในช่วงเวลา d มีต่อผลที่เกิดจาก T_n อย่างไร หากผลของ T_n เป็นการเขียนรูการทดสอบความจำก็คือการทดสอบว่าผลการเรียนรู้อยู่ยังงอกอยู่หรือไม่

ชัยพร วิชาวุธ (ชัยพร วิชาวุธ 2520 : 118) ได้กล่าวว่า การศึกษาทบทวนสิ่งที่จำได้แล้วยังช่วยเพิ่มความจำถาวรมากยิ่งขึ้น และถ้าได้ทบทวนอยู่เสมอแล้วช่วงระยะเวลาที่ความจำระยะสั้นจะฝังตัวกลายเป็นความจำระยะยาวหรือความคงทนในการจำประมาณ 14 วัน หลังจากที่ได้ผ่านการเรียนรู้ไปแล้ว

เอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการ

1.1 ผลงานวิจัยในประเทศ

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบูรณาการทางการสอนยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาไว้แต่มีงานวิจัยที่ใกล้เคียงดังนี้คือ

เสริมศรี ไชยสร และคณะ (เสริมศรี ไชยสร และคณะ 2526 : 115 - 117) ได้ศึกษาเรื่อง บูรณาการในหลักสูตร : ลักษณะของหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น และปัญหาการจัดในเขตการศึกษา 8 โดยคณะผู้วิจัยได้สำรวจวิเคราะห์จากเอกสารแบบเรียนและคู่มือครูหรือคู่มือการสอนจากรายวิชาบังคับ 3 สาขาวิชา คือ ภาษาไทย สังคมศึกษา และวิทยาศาสตร์ และได้สอบถามความคิดเห็นของครูประจำการของโรงเรียนมัธยมศึกษาใน 8 จังหวัดภาคเหนือ ซึ่งอยู่ในเขตการศึกษา 8

และนักวิชาการที่ประจำหรือทำหน้าที่ในเขตการศึกษา 8 และที่อยู่ในส่วนกลางใน
กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้คือ

ก. ผลการวิเคราะห์เอกสารคู่มือครูและหลักสูตร

จากการวิเคราะห์เอกสารหลักสูตร แสดงให้เห็นชัดว่า ครู
ผู้สอนเป็นผู้มีบทบาทที่สำคัญ ที่จะทำให้เกิดบูรณาการในหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นภายใน
สาขาวิชา และระหว่างสาขาวิชา แม้ว่าหนังสือแบบเรียน คู่มือครูจะเสนอแนะไว้อย่าง
ในบางกรณี แต่ส่วนใหญ่แล้วจำเป็นที่ครูผู้สอนในสาขาวิชาหรือในโรงเรียนจะต้อง
วางแผนดำเนินการจัดเนื้อหาวิชาให้สอดคล้องสัมพันธ์กับความคิดและความสามารถของ
ครูผู้สอนเป็นหลักประกันสำคัญได้มากกว่าสิ่งอื่นใด ในการที่จะทำให้การเรียนการสอน
มีบูรณาการ อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดความรู้ที่กว้างและลึก

ข. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ทั้งครูและนักวิชาการในเขตการศึกษา 8 เห็นประโยชน์ของ
การจัดให้เกิดบูรณาการในหลักสูตร และเชื่อว่าหลักสูตรจะมีแนวโน้มไปในด้านนี้มากขึ้น
นอกจากนั้นยังคิดว่าบูรณาการในหลักสูตรมีหลักการดี เข้าใจในหลักการส่วนใหญ่ของ
บูรณาการ เช่น นักเรียนควรได้เรียนรู้เนื้อหาแต่ละวิชาให้ลึกก่อน ค่อยไปก็จะรู้จัก
ผสมผสานความรู้เพื่อแก้ปัญหาได้เองในภายหลัง ความเชื่อนี้ต่างอย่างแท้จริงกับของ
นักวิชาการซึ่งคิดว่าไม่จำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องรู้แต่ละวิชาให้ลึกก่อน (นัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .01) นอกจากนั้นครูยังเชื่อว่าถ้าสอนแยกเป็นวิชา ๆ จะทำให้นักเรียนมี
ความรู้ดีกว่า ซึ่งต่างจากของนักวิชาการเช่นกัน (นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05)
จากการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายเรื่องทำให้สรุปได้ว่า ความคิดเห็นของนักวิชาการ
เป็นไปในทำนองที่สอดคล้องกับหลักการของการบูรณาการมากกว่าครูผู้สอน (นัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01) และนักวิชาการยังเห็นว่าหนังสือแบบเรียนไม่ค่อยส่งเสริม

การบูรณาการเท่าที่ควร ดังนั้นจึงอนุมานเหตุผลที่นักวิชาการตระหนักในบทบาทของครูผู้สอนในการส่งเสริมบูรณาการมากกว่าตัวผู้สอนเอง (นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05) ในขณะที่ครูผู้สอนก็ตระหนักในบทบาทของตนเองอยู่บ้างเช่นกันนั้น ก็ยังมีทัศนคติที่ว่าตนเองมีความไม่พร้อมที่จะจัดบูรณาการและระบบการศึกษาก็ไม่เอื้ออำนวย อย่างไรก็ตาม การเห็นคุณค่าและความตระหนักในบทบาทดังกล่าวของครูเป็นทรัพยากรพื้นฐานที่จะทำให้เกิดความพยายามขึ้นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อบุคคลทั้ง 2 กลุ่มเชื่อว่าความพยายามในการจัดบูรณาการในหลักสูตรย่อมต้องบรรลุผลสำเร็จแน่นอน

ข้อมูลที่น่าสนใจที่พบจากการวิจัยครั้งนี้อีกประการหนึ่งคือ

ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีความเห็นด้วยในเรื่องของประโยชน์และวิธีการจัดบูรณาการมากกว่าครูที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป (นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการศึกษาของครูระดับปริญญาตรีขึ้นไปนั้น มักเป็นการเรียนที่แยกวิชาเฉพาะสาขามากกว่า โดยเนื้อหาวิชาเอกและวิชาโทของหลักสูตรฝึกหัดครู อาจไม่เปิดโอกาสให้เกิดประสบการณ์ที่มีบูรณาการมากนัก การวิจัยครั้งนี้ยังพบอีกว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อย เห็นด้วยในเรื่องต่าง ๆ ของการจัดบูรณาการมากกว่าครูที่สอนมานาน (นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01) ซึ่งอาจเป็นเพราะสาเหตุทำนองเดียวกันว่า ผลผลิตของหลักสูตรฝึกหัดครูแต่ก่อนนั้นยังไม่ได้ให้ความรู้และประสบการณ์เชิงบูรณาการเท่าใดนัก เหตุผลทำนองนี้ตรงกับความคิดเห็นที่มีครูและนักวิชาการหลายคนได้ให้ความเห็นกันเพิ่มเติมว่าเป็นปัญหาของการจัดบูรณาการในหลักสูตรประการหนึ่ง

นอกจากนี้การที่ทั้งครูและนักวิชาการยังไม่เข้าใจถึงความสัมพันธ์ของหลักการบูรณาการกับลักษณะความมุ่งหมายของวิชาบังคับเรียนหรือวิชาพื้นฐานทั่วไปนั้น อาจเป็นสาเหตุของปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง อันที่จริงประเด็นนี้เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญ

ของการคิดในเรื่องของบูรณาการ เช่น เกี่ยวกับการเห็นคุณค่าประโยชน์ของบูรณาการ เพราะถ้ามองเห็นจุดประสงค์ของการบูรณาการว่ามุ่งให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่เรียนในโรงเรียนกับประสบการณ์ชีวิตได้แล้วก็จะเข้าใจว่าเป็นจุดประสงค์เดียวกันกับวิชาที่บังคับให้เรียนเป็นพื้นฐาน

การศึกษาในโรงเรียน ซึ่งจะทำให้ง่ายต่อการเกิดความคิดที่จะปรับหรือเสนอแนะให้เพิ่มปรับเนื้อหาต่าง ๆ ได้

1.2 ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

เพล (Phelps. 1978 : 179 A) ได้ศึกษาผลของการบูรณาการกิจกรรมการเชื่อมโยงประโยคและวิธีส่งเสริมการอ่านในการอ่านและเขียนของนักเรียนระดับ 8 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เทอร์เรล (Terrell. 1979 : 74 A) ได้ศึกษาการบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษในหลักสูตรธุรกิจศึกษาของโรงเรียนรัฐบาลระดับต่อจากชั้นมัธยมศึกษา ผลปรากฏว่า

1. หลังจากการใช้วิธีการบูรณาการเข้าไปแล้วทำให้ไม่มีผลเลย
 2. จากองค์ประกอบที่เลือกออกมาจาก 33 องค์ประกอบ
- ดูเหมือนว่าจะมีผลกับวิธีการบูรณาการในบางสถานการณ์
3. องค์ประกอบ 9 องค์ประกอบไม่มีผลต่อวิธีการบูรณาการในบางสถานการณ์
 4. ในรายวิชาธุรกิจศึกษามักจะใช้วิธีการบูรณาการที่ไม่ขึ้นอยู่กับวิธีสอนเดียว
 5. วิธีการบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษเกิดขึ้นบ่อยมากสำหรับครูในวิทยาลัยชุมชน แต่มากกว่าครูที่อยู่ในวิทยาลัยอาชีวะ

6. การบูรณาการทักษะภาษาอังกฤษจะไม่ใช้วิธีสอนใด
วิธีสอนหนึ่ง

7. ทักษะภาษาอังกฤษแต่ละทักษะนี้จะทำให้เกิดบูรณาการใน
หลักสูตรธุรกิจศึกษาหนึ่ง หรือมากกว่าหนึ่งรายวิชา แต่ไม่ได้ทำให้เกิดบูรณาการใน
รายวิชาธุรกิจทุกรายวิชา

8. ผลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ ทำให้ทราบผลและรวมทั้งมี
ผลต่อการทำให้ครูได้มีการเปลี่ยนแปลง

2. เอกสารและรายงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคงทนในการเรียนรู้

2.1 ผลงานวิจัยในประเทศ

เบญจกุล ศิริพรรณ (เบญจกุล ศิริพรรณ 2524 : 57-59)
ได้ศึกษาผลของการทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและ
ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากร
ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผลปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่
ทราบจุดมุ่งหมายทั่วไป กับกลุ่มที่ทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05

2. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนที่
ทราบจุดมุ่งหมายทั่วไป กับกลุ่มที่ทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม แตกต่างกันอย่างไม่
มีนัยสำคัญทางสถิติ

ประจิต ทองรัตน์ (ประจิต ทองรัตน์ 2525 : 48 - 49)
ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชา
สังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โดยใช้ห้องสมุดในการสอนกับ
การสอนตามปกติ ผลปรากฏว่า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนที่เรียน
โดยใช้ห้องสมุดในการสอนจะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนโดยใช้
ห้องสมุดในการสอนจะมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผลงานวิจัยในต่างประเทศ

ชิค (Chick. 1975 : 3381 - 3382 A) ได้ศึกษา
ตัวแปรตาม 2 ตัวคือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้ของ
นักเรียนวิชาเลขคณิต โดยวิธีสอนให้ทราบจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมและไม่ทราบ
จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทน
ในการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1
ที่เรียนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอน กับการเรียนด้วยการสอนตามคู่มือการสอน
สังคมศึกษาแตกต่างกัน

2. นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันเมื่อได้รับการสอนด้วยวิธีที่แตกต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกัน
3. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ของวิธีการสอน 2 วิธี แตกต่างกัน
4. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา จากการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ แตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการทดลองคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกัณฑ์รัชวิทยาคม อำเภอกัณฑ์รัช จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 10 ห้องเรียน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกัณฑ์รัชวิทยาคม อำเภอกัณฑ์รัช จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 80 คน แบ่งเป็นนักเรียนชาย 41 คน นักเรียนหญิงจำนวน 39 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1. สุ่มห้องเรียนมา 2 ห้อง จากทั้งหมด 10 ห้องเรียน โดยวิธีการจับสลาก

2. ใช้แบบทดสอบมาตรฐานวิชาสังคมศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดิการ มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาออกเป็นกลุ่มตัวอย่าง 3 ระดับคือ ความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ ด้วยค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์

ระดับความสามารถสูงคือคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป

ระดับความสามารถปานกลาง คือคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 26 - 74

ระดับความสามารถต่ำคือคะแนนเปอร์เซ็นต์ไทล์ต่ำกว่า 25 ลงมา

3. แบ่งนักเรียนแต่ละระดับออกเป็น 2 กลุ่ม โดยวิธีการจับสลาก

ระดับความสามารถ	กลุ่มหนึ่ง	กลุ่มสอง
สูง	5	5
ปานกลาง	31	31
ต่ำ	5	4
รวม	40	40

4. จับสลากเพื่อที่จะเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ปรากฏว่ากลุ่มหนึ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มสองเป็นกลุ่มควบคุม

แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ 2 x 3 Factorial Design
(ส่วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 233 - 234)

ตาราง 1 แสดงแบบแผนการวิจัย 1

วิธีสอน	ระดับความสามารถทางการเรียน		
	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
1. หน่วยบูรณาการทางการสอน			
2. การสอนตามคู่มือการสอน			

ตาราง 2 แสดงแบบแผนการวิจัย 2

วิธีสอน	ความคงทนในการเรียนรู้		
	1 สัปดาห์	2 สัปดาห์	3 สัปดาห์
1. หน่วยบูรณาการทางการสอน			
2. การสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา			

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

1. หน่วยบูรณาการทางการสอน

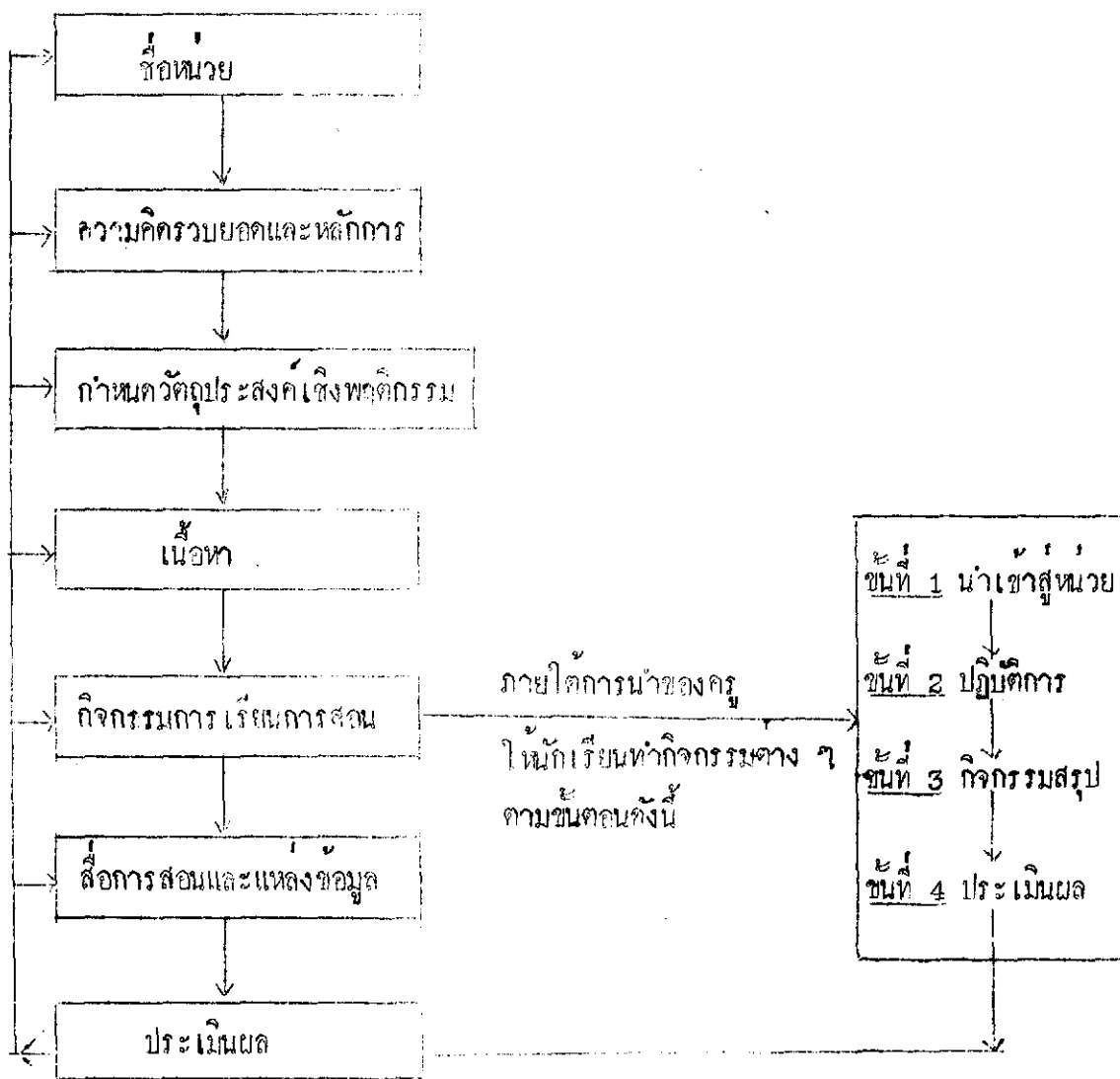
การสร้างหน่วยบูรณาการทางการสอนสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยผู้วิจัยเป็นผู้สร้างขึ้น โดยมีลำดับขั้นในการสร้างดังนี้คือ

1.1 ศึกษาหลักการและวิธีการสร้างหน่วยบูรณาการทางการสอนของ เสริมศรี ไชยสร (เสริมศรี ไชยสร 2526 : 55) สุมิตร คุณานุกร (สุมิตร คุณานุกร 2520 : 36 - 40) และ แฮนนา พอล อาร์ และคณะ (Hanna Paul R. and others. 1966 : 198 - 533)

1.2 ศึกษาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชา ส 101 ส 102 (ประเทศของเรา) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

1.3 ศึกษาจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา วิชา ส 101 ส 102 (ประเทศของเรา) แล้วนำไปสร้างหน่วยบูรณาการทางการสอนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่าง ๆ ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 แสดงขั้นตอนในการสร้างหน่วยบูรณาการทางการสอน

1.4 นำหน่วยบูรณาการทางการสอนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา ลำดับขั้นตอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพื่อปรับปรุงแก้ไข หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขความคลาดเคลื่อน จุดประสงค์ ลำดับขั้นในการสอน หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำหน่วยบูรณาการทางการสอนไปทดลองสอนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีลักษณะตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งก่อนที่จะนำไปใช้ในการทดลองจริง

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแผนการสอน

1. อาจารย์สมภพ หลาวทอง ผนวชวิชาสังคมศึกษา
โรงเรียนกันทรวิชัยวิทยา อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดศรีสะเกษ
2. อาจารย์สุรชาติ มานิตย์ นิสิตปริญญาโทการมัธยมศึกษา (กลุ่มการสอนสังคมศึกษา) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. แผนการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้คือ

2.1 ศึกษาหลักสูตรวิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในรายวิชา ส 101 ส 102 (ประเทศของเรา) ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

2.2 ศึกษาจุดประสงค์และคำอธิบายรายวิชา ส 101 ส 102 (ประเทศของเรา) แล้วนำไปสร้างแผนการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย

- 2.2.1 ชนิดของสมรรถภาพ
- 2.2.2 จุดประสงค์ปลายทาง
- 2.2.3 จุดประสงค์ขั้นต้น
- 2.2.4 ประสมการณ์เดิม
- 2.2.5 เนื้อหา
- 2.2.6 สื่อการเรียน

2.2.7 กิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนงานออกเป็น 9 ขั้นตอนคือ

- สร้างความสนใจ
- แสดงจุดประสงค์
- ทบทวนความรู้เดิม
- กำหนดการเรียนรู้
- ใ้แนวการเรียนรู้
- ปฏิบัติ
- ตรวจสอบการปฏิบัติ
- ประเมินผล
- ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

3. แบบทดสอบมาตรฐานวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 55 ข้อ มาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งระดับความสามารถทางการเรียน สูง ปานกลาง และต่ำ

4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา มีขั้นตอนในการสร้างดังนี้คือ

4.1 ศึกษาวิธีการสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบของ ขวาล แพทย์กุล (ขวาล แพทย์กุล 2516 : 110 - 223) และศึกษาเทคนิคการวัดผลประเมินผล การเรียนวิชาสังคมศึกษาของ สมบูรณ์ จิตพงศ์ (สมบูรณ์ จิตพงศ์ 2523 : 11 - 44)

4.2 ทำการวิเคราะห์หลักสูตรและสร้างตารางวิเคราะห์หลักสูตรตามเนื้อหา และพฤติกรรมที่ต้องการวัด รวมกับภาระงานที่สอนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

4.3 สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาซึ่งเป็นแบบทดสอบเลือกตอบชนิด 5 คำเลือก จำนวน 60 ข้อ ตามตารางวิเคราะห์หลักสูตรเพื่อให้แบบทดสอบมีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา

4.4 นำแบบทดสอบไปสอบระดมกลุ่มไปใหญ่ใช้ตรวจสอบเนื้อหาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับวัตถุประสงค์

4.5 นำแบบทดสอบไปสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2526 กับนักเรียนโรงเรียนกัณฑ์พรวิทยวิทยา ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ

4.6 นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ โดยตรวจให้คะแนนข้อที่ถูกให้ 1 คะแนน ส่วนข้อที่ตอบผิด หรือไม่ได้ตอบให้ 0 คะแนน นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และค่าความยากง่าย (Difficulty) เป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 27.5 ของ จูง เทห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32) แล้วคัดเลือกเฉพาะข้อสอบที่มีความยากง่ายระหว่าง .20 - .80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .20 ขึ้นไป ซึ่งมีจำนวน 15 ข้อ

4.7 นำแบบทดสอบที่อยู่ในเกณฑ์ .20 - .80 จำนวน 45 ข้อ มาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร KR - 20 (Ferguson, 1976 : 428) ซึ่งมีความเชื่อมั่น = .53

การดำเนินการทดลอง

1. แบ่งระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้แบบทดสอบมาตรฐานวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 55 ข้อ ก่อนทำการทดลอง 1 สัปดาห์ แล้วนำคะแนนของนักเรียนมาหาตำแหน่งเปอร์เซ็นต์ไคล์ เพื่อจัดแบ่งระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 ระดับคือ

- 1.1 นักเรียนที่มีระดับความสามารถสูง เปอร์เซ็นไทล์ที่ 75 ขึ้นไป
- 1.2 นักเรียนที่มีระดับความสามารถปานกลาง เปอร์เซ็นไทล์ที่ 26-74
- 1.3 นักเรียนที่มีระดับความสามารถต่ำ เปอร์เซ็นไทล์ที่ 25 ลงมา
2. ดำเนินการทดลองสอนในแต่ละกลุ่มโดยใช้เนื้อหา ระยะเวลาในการดำเนินการทดลอง 20 คาบ เท่ากัน โดยผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม
 - 2.1 กลุ่มทดลอง สอนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอน (ดังภาคผนวก)
 - 2.2 กลุ่มควบคุม สอนโดยใช้คู่มือการสอนสังคมศึกษา (ดังภาคผนวก)
3. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทันทีหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองและกลุ่มควบคุม
4. ทดสอบหลังการทดลองครั้งที่ 1 เมื่อเวลาผ่านไป 1 สัปดาห์ ทดสอบหลังการทดลองครั้งที่ 2 เมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ทดสอบหลังการทดลองครั้งที่ 3 เมื่อเวลาผ่านไป 3 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ (Two - Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้วิธีของ นิวแมนคิวส์ (Newman - Keules) (Winer. 1962. 185)
2. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบ 1 ตัว One Way ANOVA แบบ Repeated Design ถ้าพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้วิธีการทดสอบของนิวแมนคิวส์ (Newman - Keules) (Winer. 1962 : 185)
3. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ โดยใช้ t - test แบบ Independent (Ferguson. 1976 : 165)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ทหาค่าสถิติพื้นฐานของคะแนนวิชาสังคมศึกษา ได้แก่ คะแนนเฉลี่ยและค่าความแปรปรวน
2. ทหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยใช้ตารางวิเคราะห์หาข้อของ จุง เทห์ ฟาน (Fan. 1952 : 1 - 32)
3. ทหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา คำนวณจากสูตร KR - 20 (Ferguson. 1976 : 428)

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum pq}{s_x^2} \right]$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	s_x^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
	p	แทน	สัดส่วนของคนตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของคนตอบผิดในแต่ละข้อ หรือ ($q = 1 - p$)

4. ทหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับข้อสอบ โดยมีข้อสอบ 60 ข้อ กับจุดประสงค์ 9 จุดประสงค์ โดยคำนวณได้จากสูตร ดังนี้ (สมบุญ ชาติพงศ์ ไบปรากฎพิทักษ์ : 2)

$$I.C. = \frac{\sum R}{N}$$

- I.O. คือ ทัศนคติของข้อสอบกับครูประสงค์
 ΣR คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชา
 ทั้งหมด
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาวิชา

5. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ (Two - Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ใช้วิธีของนิวแมน คิวส์ (Newman - Keules) (Winner. 1962 : 185)

6. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบ : 1 ตัว One - Way ANOVA แบบ Repeated Design (Sax. 1968 : 133 - 138) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้วิธีการทดสอบของนิวแมน คิวส์ (Newman - Keules) (Winner. 1962 : 185)

7. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอบ 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ โดยใช้สูตร t - test แบบ Independent (Ferguson. 1976 : 165)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1) S_1^2 + (n_2 - 1) S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left[\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right]}}$$

$$df = n_1 + n_2 - 2$$

เมื่อ	$\bar{X}_1$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มทดลอง
	$\bar{X}_2$	แทน	คะแนนเฉลี่ยของกลุ่มควบคุม
	S_1^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มทดลอง
	S_2^2	แทน	ความแปรปรวนของกลุ่มควบคุม
	n_1	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
	n_2	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มควบคุม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา โดยพิจารณาวิธีสอนและระดับความสามารถ
2. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้ วิชาสังคมศึกษา โดยพิจารณาระยะเวลาในการฟังช่วงการสนทนา
3. ผลการเปรียบเทียบของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา สังคมศึกษา โดยพิจารณาวิธีการสอนและระดับความสามารถก็แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
โดยพิจารณาวิธีการสอนและระดับความสามารถ

Source of Variation	SS	df	MS	F
Method	0.28	1	0.28	0.13
Level	144.96	2	72.48	3.30*
Interaction	77.89	2	38.90	1.77
Residual	1709.18	74	21.91	
Total	1931.95	79		

* แทนระดับนัยสำคัญ .05

จากตาราง 3 แสดงว่า

1. วิธีสอน 2. วิธีทำใบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
2. นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกัน คือ สูง ปานกลาง และต่ำ จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อต้องการทราบว่าระดับความสามารถใดทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
สังคมศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคมศึกษาเป็นรายคู่ตามวิธีการทดสอบของนิวแมน-คิวส์ (Newman - Keuls)
ทั้งแสดงผลในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา
ของนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สูง ปานกลาง และต่ำ
เป็นรายคู่

ระดับความสามารถทาง การเรียนวิชาสังคมศึกษา	$\bar{X}$	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
		21.3333	23.9839	27.2222
ต่ำ	21.3333	--	2.6506	5.8889*
ปานกลาง	23.9839		--	3.2383
สูง	27.2222			--

* แผนระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตาราง 4 แสดงว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคม
ศึกษาสูง ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับ
ความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาปานกลางและต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 ส่วนนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปานกลาง
ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างจากกลุ่มนักเรียนที่มีระดับ
ความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่ำ

3. วิธีสอนและระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

2. การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชา โดยพิจารณาระยะเวลาในการตั้งช่วงการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

2.1 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยพิจารณาระยะเวลาในการตั้งช่วงการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลอง ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยพิจารณาระยะเวลาในการตั้งช่วงการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	99.35	2	49.675	2.68 *
ภายในกลุ่ม	1653.575	117	14.133	
รวม	1752.925	119		

* แทนระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตาราง 5 แสดงว่า ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ของกลุ่มทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเพื่อต้องการทราบว่าระยะเวลาใดที่ทำให้ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาแตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงได้คำนวณด้วยวิธีการทดสอบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาเป็นรายคู่ตามวิธีการทดสอบของ นิวแมน คิวส์ (Newman - Keules)

ดังแสดงผลในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียน เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ เป็นรายคู่ของกลุ่มทดลอง

ระยะเวลาในการสอบ	$\bar{X}$	วัน 1 สัปดาห์	วัน 2 สัปดาห์	วัน 3 สัปดาห์
		25.825	27.050	28.050
วัน 1 สัปดาห์	25.825	—	1.225	2.225*
วัน 2 สัปดาห์	27.050		—	1.000
วัน 3 สัปดาห์	28.050			—

* แทนระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตาราง 6 แสดงว่า หลังจากการสอนจบเนื้อหาแล้วทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 3 สัปดาห์ นักเรียนจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่าเมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 1 สัปดาห์ และ 2 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ นักเรียนจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2.2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยพิจารณาระยะเวลาในการทั้งช่วงการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ของกลุ่มควบคุม ทั้งแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนเมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ของกลุ่มควบคุม

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม	10.467	2	5.2335	.282
ภายในกลุ่ม	2178.7	117	18.621	
รวม	2189.167	119		

จากตาราง 7 แสดงว่า หลังจากการสอนเนื้อหาจบแล้วทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ นักเรียนจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

3.1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
 ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลอง
 และกลุ่มควบคุม ทั้งแสดงไว้ในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
 ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลอง
 และกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	25.8250	3.967	2.01*
กลุ่มควบคุม	40	24.0000	4.139	

* แทนระดับนัยสำคัญที่ .05

จากตาราง 8 แสดงว่า หลังจากเรียนจบเนื้อหาแล้วทั้งช่วงระยะเวลาใน
 การสอบ 1 สัปดาห์แล้วนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจะมีความคงทนในการเรียนรู้
 วิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ระหว่างการสอบ 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 2 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงไว้ในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ระหว่างการสอบ 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 2 สัปดาห์ ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	s^2	t
กลุ่มทดลอง	40	27.0500	3.623	2.67 **
กลุ่มควบคุม	40	24.6000	4.545	

** แทนระดับนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 9 แสดงว่าเมื่อนักเรียนเรียนจบเนื้อหาแล้วทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 2 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความคงทนในการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชา
สังคมศึกษา ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 3 สัปดาห์
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ดังแสดงไว้ในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชา
สังคมศึกษา ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 3 สัปดาห์
ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

กลุ่มตัวอย่าง	N	$\bar{X}$	S^2	t
กลุ่มทดลอง	40	28.0500	3.679	3.82 ^{**}
กลุ่มควบคุม	40	24.6500	4.252	

** แทนระดับนัยสำคัญที่ .01

จากตาราง 10 แสดงว่า นักเรียนที่เรียนจบเนื้อหาแล้วทั้งช่วงระยะเวลาใน
การสอน 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความคงทนในการเรียนรู้วิชา
สังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าเป็นการศึกษาหรือวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา ซึ่งสรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาในช่วงเวลาต่างกัน โดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา

สมมุติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษาแตกต่างกัน
2. นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนแตกต่างกันเมื่อได้รับการสอนด้วยวิธีการต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

สรุปผลการศึกษาและการอภิปรายผล
การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษาแตกต่างกัน

3. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาหลังสิ้นสุดการเรียนรู้การสอน
ไปแล้ว 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ แตกต่างกัน

4. ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อ
ทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการศึกษาก่อนหน้า

1. กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา
อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ ปีการศึกษา 2528 จำนวน 80 คน เป็นนักเรียนหญิง
39 คน นักเรียนชาย 41 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 40 คน โดย
ใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ตามขั้นตอนดังนี้

1.1 สุ่มห้องเรียนมา 2 ห้อง จากทั้งหมด 10 ห้องเรียน โดยวิธีการ
จับสลาก

1.2 นำนักเรียนทั้ง 2 ห้องมาลงคะแนนแล้วใช้แบบทดสอบมาตรฐานวิชา
สังคมศึกษาของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ มาเป็นเกณฑ์
ในการแบ่งระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาออกเป็น 3 ระดับคือ ความสามารถ
สูง ปานกลาง และต่ำ ด้วยค่าเปอร์เซ็นต์ไคล

ระดับความสามารถสูง คือคะแนนเปอร์เซ็นต์ไคลที่ 75 ขึ้นไป

ระดับความสามารถปานกลาง คือคะแนนเปอร์เซ็นต์ไคลที่ 26 - 74

ระดับความสามารถต่ำ คือคะแนนเปอร์เซ็นต์ไคลที่ต่ำกว่า 25 ลงมา

1.3 แบ่งนักเรียนแต่ละระดับออกเป็น 2 กลุ่ม ด้วยวิธีการจับสลาก

1.4 จับสลากเพื่อที่จะแบ่งกลุ่มทั้งสองของแต่ละระดับออกเป็นกลุ่มทดลอง
และกลุ่มควบคุม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาก่อนหน้า

2.1 แผนการสอนวิชาสังคมศึกษาโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนกับ

แผนการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา เรื่องการผลิตการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา และเรื่อง การขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา

2.2 แบบทดสอบมาตรฐานวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของสำนักทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ

2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา เรื่องการผลิตการแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา และเรื่อง การขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา เป็นแบบปรนัยชนิด 5 ตัวเลือก จำนวน 60 ข้อ สร้างขึ้นจากตารางวิเคราะห์หลักสูตรแล้วนำไปทดลองใช้เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ โดยใช้เทคนิค 27 % ของ จุง เทห์ ฟาน ได้ข้อสอบที่ดีจำนวน 45 ข้อ ที่มีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ .20 - .80 และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ โดยใช้สูตร KR - 20 ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .53

3. การดำเนินการทดลอง

3.1 ทำการทดสอบนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนทำการทดลอง 1 สัปดาห์ เพื่อแบ่งระดับความสามารถทางการเรียนด้วยแบบทดสอบมาตรฐานของกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ ออกเป็น 3 ระดับคือ สูง ปานกลาง และต่ำ

3.2 ดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองทั้ง 2 กลุ่ม โดยใช้เนื้อหาและระยะเวลาในการสอน 20 คาบเท่ากัน กลุ่มทดลองสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอน กลุ่มควบคุมสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา

3.3 ทำการสอบเมื่อสิ้นสุดการทดลอง (Post - test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นทั้ง 2 กลุ่ม

3.4 ทำการทดสอบหลังการทดลองเมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ โดยใช้แบบทดสอบชุดเดียวกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรม SPSS No. 16523
โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นดังนี้คือ

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ (Two - Way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยวิธีของนิวแมน คิวส์ (Newman Keules) (Winer. 1962 : 185)
2. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังทิ้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบองค์ประกอบ 1 ตัว One Way ANOVA แบบ Repeated Design ถ้าพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ใช้วิธีการของนิวแมน คิวส์ (Newman Keules)
3. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทิ้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ โดยใช้สูตร t - test แบบ independent (Ferguson. 1976 : 165)

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา โดยพิจารณาถึงวิธีสอน และระดับความสามารถ พบว่า

1.1 วิธีการสอน

กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการศึกษา
การสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2 ระดับความสามารถทางการเรียนของผู้เรียน

กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สูง ปานกลาง และต่ำ ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันโดย

1.2.1 กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูง ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่านักเรียนในกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปานกลาง และต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.2.2 กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปานกลาง ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันจากกลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่ำ อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

1.3 การทดสอบปฏิบัติสัมพันธ์

วิธีสอนและระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีปฏิสัมพันธ์กัน

2. จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา โดยพิจารณาระยะเวลาทั้งช่วงในการสอบ พบว่า

2.1 การทิ้งช่วงระยะเวลาในการสอบ

2.1.1 หลังจากจบเนื้อหาแล้วทิ้งช่วงในการสอบ 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่าเมื่อทิ้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ และ 2 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.2 การทิ้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 การหึ่งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ พบว่านักเรียนกลุ่มควบคุมจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.4 การหึ่งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ พบว่านักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. จากการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อหึ่งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ พบว่า

3.1 เมื่อหึ่งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 เมื่อหึ่งช่วงระยะเวลาในการสอบ 2 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 เมื่อหึ่งช่วงระยะเวลาในการสอบ 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาจากการสอน 2 วิธี

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม หลังทดลองสอนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานในข้อที่ 1

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของนที ศิริมัย (นที ศิริมัย 2529 : 62) ได้ศึกษาความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบบูรณาการ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนมัธยมสาธิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 84 คน พบว่า นักเรียนที่เรียนวิชาสังคมศึกษาศ้นด้วยการสอนแบบบูรณาการและการสอนตามคู่มือ การสอนสังคมศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สาเหตุที่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษารวมทั้ง 2 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันเนื่องมาจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1.1.1 เนื่องจากใช้ผู้สอนคนเดียวกันทั้ง 2 วิธี การดำเนินการสอน โดยการอภิปรายซักถามเพื่อที่จะนำไปสู่ความคิดรวบยอดซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ได้ใกล้เคียงกัน

1.1.2 การสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการ เป็นการมุ่งให้นักเรียน เรียนรู้เนื้อหา สรุปเนื้อหาด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงคอยช่วยเหลือแนะนำเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษาที่นักเรียนมีความคุ้นเคยมาก่อน

1.1.3 นักเรียนไม่เคยได้รับการฝึกโดยใช้วิธีการสอนแบบหน่วยบูรณาการ มาก่อน จึงขาดทักษะในการคิดด้วยตนเองและการคิดด้วยกระบวนการกลุ่ม

1.1.4 เวลาที่ใช้ในการทดลองน้อย ไม่สามารถพัฒนาความคิดของนักเรียน

1.1.5 การจัดคาบเวลาควรสอนให้จบในแต่ละหน่วยในการสอน ครั้งหนึ่ง ๆ

1.2 ระดับความสามารถทางการเรียน

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูง ได้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่า

นักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาปานกลางและต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 2

ผลทางวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตยญา รัตนวรารักษ์ (สัตยญา รัตนวรารักษ์ 2528 : 93) ซึ่งได้ศึกษาผลของการสอน 3 วิธีคือ วิธีสอนโดยใช้สื่อประสม วิธีสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และการสอนตามปกติ โดยทดลองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 โรงเรียนสีโนรสวิทยาลัย พบว่า ระดับความสามารถทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนกลุ่มสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์สูงกว่า กลุ่มนักเรียนที่มีความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ปานกลางและต่ำ

1.3 ปฏิสัมพันธ์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอน และระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

1.3.1 ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเป็นผู้สอนทั้ง 2 กลุ่ม ซึ่งการจัดลำดับขั้นในการสอนจะแตกต่างกันก็ตาม แต่การโยงความสัมพันธ์ในเนื้อหาเพื่อที่จะนำไปสู่ความถึกรวบรวมข้อได้เหมือนกัน

1.3.2 นักเรียนกลุ่มทดลองยังขาดการฝึกทักษะในด้านการคิดด้วยตนเอง และการคิดด้วยกระบวนการกลุ่มมาก่อน จึงทำให้การโยงเนื้อหาและสรุปความถึกรวบรวมข้อได้ช้า จึงทำให้การสอนไม่มีผลต่อการพัฒนาความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียน

ผลทางวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สัตยญา รัตนวรารักษ์ (สัตยญา รัตนวรารักษ์ 2528 : 93) ซึ่งได้ศึกษาผลของการสอน 3 วิธีคือ วิธีสอนโดยใช้สื่อประสม วิธีสอนโดยใช้กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ และวิธีสอนตามปกติในวิชาคณิตศาสตร์ กลุ่มตัวอย่าง

เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชินอรสวิทยาลัย ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2527 จำนวน 80 คน พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการสอน และระดับความสามารถทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

2. ความคงทนในการเรียนรู้หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่า

2.1 กลุ่มทดลอง

2.1.1 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้วทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ นักเรียนจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3

2.1.2 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้วทั้งช่วงในการสอบ 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา สูงกว่าเมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

2.1.2.1 กลุ่มทดลองหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองสอนแล้ว ผู้วิจัยยังกำเเนินการสอนไปตามปกติ ซึ่งการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นต่อมาอาจจะส่งผลสำหรับการสอบในสัปดาห์ที่ 2 และสัปดาห์ที่ 3 ได้

2.1.2.2 ในการทดสอบในสัปดาห์ที่ 2 และสัปดาห์ที่ 3 ได้ใช้แบบทดสอบชุดเดียวกันอาจทำให้เด็กจำข้อสอบได้เพิ่มขึ้นหลังจากสอบในสัปดาห์ที่ 1 และสัปดาห์ที่ 2

2.2 กลุ่มควบคุม

2.2.1 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้วทั้งช่วงในการสอน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ นักเรียนกลุ่มควบคุมจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า

2.2.1.1 หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้วผู้วิจัยได้กำเนิน การสอนไปตามปกติตามโครงการสอนของโรงเรียน ซึ่งทำให้ขาดขั้นตอนในการโยงความสัมพันธ์ ของการเรียนรู้ของนักเรียน

2.2.1.2 การสอนในกลุ่มควบคุม ผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองใน บางครั้งไม่ได้พบทวนและโยงความรู้เหมือนกลุ่มทดลอง

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจกุล ศิริพรหม (เบญจกุล ศิริพรหม 2524 : 59) ได้ศึกษาผลของการทราบดีมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาปีที่ 1 เรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ให้ทดลองกับเด็กนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านไผ่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2523 ผลปรากฏว่า ความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนที่ ทราบดีมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม กับนักเรียนที่ทราบดีมุ่งหมายทั่วไป แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติ และงานวิจัยของ ประสิทธิ์ มั่นมงคล (ประสิทธิ์ มั่นมงคล 2526 : 130) ได้ศึกษาผลของการสอนซ้ำที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2526 พบว่า ผลของการสอนซ้ำของนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยของการสอบครั้งที่ 2 สูงกว่าค่าเฉลี่ยของการสอบครั้งแรก

3. ความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างการสอน 2 วิธี เมื่อทั้งช่วงในการสอนหลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

จากการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยปรากฏว่า

3.1 เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 1 สัปดาห์ หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อ 4

3.2 เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 2 สัปดาห์ หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 4

ผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจิต ทองรัตน์

(ประจิต ทองรัตน์ 2525 : 48 - 49) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยให้ห้องสอนในการสอนกับการสอนตามปกติ ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2524 ผลปรากฏว่าความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา หลังจากทั้งช่วงระยะเวลาในการสอนหลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอบ 3 สัปดาห์ หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองแล้ว นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 4

ข้อเสนอแนะ

จากผลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้คือ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาควรรวบรวมเอาหลักการจัดการเรียนการสอนโดยให้หน่วยบูรณาการ เพื่อที่จะส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างเป็นระบบ และการทำงานร่วมกัน อันจะเป็นการส่งเสริมประชาธิปไตย

1.2 ผู้บริหารควรจะร่วมมือกับครูผู้สอนจัดกลุ่มปฏิบัติการ เพื่อสร้างหน่วย
บูรณาการทางการสอนและทำการทดลอง

1.3 ศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ศึกษา ควรเผยแพร่และฝึกอบรมให้ครูผู้สอน
ได้ใช้วิธีการสอนใหม่

1.4 สถาบันที่มีหน้าที่ในการผลิตครู ควรจะให้นิสิตได้ทดลองสอนเพื่อที่
จะได้วิธีสอนแบบใหม่ ๆ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ในการทดลองครั้งต่อไปควรใช้เวลาในการทดลองให้มากกว่านี้

2.2 หลังจากการทดลองเสร็จสิ้นแล้ว ผู้วิจัยไม่ควรสอนต่อซึ่งจะทำให้
ส่งผลกระทบต่อความคงทนในการเรียนรู้

2.3 ควรจะมีการทดลองสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอนใน
ภาคอื่น ๆ และขนาดโรงเรียนที่แตกต่างกัน เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงการเรียน
การสอนสังกัดศึกษาให้เหมาะสมต่อไป

2.4 ในการทดลองครั้งต่อไปควรใช้หน่วยบูรณาการซึ่งมีวิชาอื่น ๆ เช่น
เศรษฐศาสตร์ คณิตศาสตร์ สังคมวิทยา เป็นต้น

2.5 การสอนในแต่ละหน่วย ควรสอนให้จบในช่วงเวลาเดียวกัน หรือ
ให้ติดต่อกัน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กมลรัตน์ หล้าสูงรัมย์ จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2524, 278 หน้า

กองวิจัยการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ "การประเมินหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น

พุทธศักราช 2521 กลุ่มวิชาสังคมศึกษา (ศีลธรรม พุทธศาสนา จริยธรรม และ
ประวัติศาสตร์ไทย)" วิจัยสนเทศ ปีที่ 4 ฉบับที่ 37 ตุลาคม 2526

กาญจนา คุณารักษ์ "การสอนแบบบูรณาการ" ประชาศึกษา ปีที่ 31 ฉบับที่ 2

กันยายน 2522

ชวาล แพรัตกุล เทคนิคการวัดผล ไทยวัฒนาพานิช 2516, 434 หน้า

ชัยนาถ นาคบุปผา "การเรียนรู้และการจำสัมพันธ์กันอย่างไร" ศึกษาศาสตร์สาร

ปีที่ 4 ฉบับที่ 8 - 9 พฤศจิกายน - ธันวาคม 2518

ชัยพร วิชชาวุธ ความจำมนุษย์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520,

156 หน้า

_____ จิตวิทยาประสบการณ์ โรงพิมพ์บริษัทสารมวลชนจำกัด 2519, 198 หน้า

บันลือ พดกษวัน แนวสอนสำเร็จรูปคู่มือครู ป.6 ไทยวัฒนาพานิช 2527, 419 หน้า

เบญจกุล ศิริพรรณ การศึกษานอกระบบของการทวาทะมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่มีต่อผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรินซ์นิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 103 หน้า อัดสำเนา

เปลื้อง ณ นคร "ศัพท์บุรณการ" วิทยาสาร ปีที่ 29 ฉบับที่ 10 15 พฤษภาคม 2521

- นที สิริมัย การศึกษา ความสามารถในการสร้างความคิดรวบยอดและผลสัมฤทธิ์ทาง
การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ด้วยการสอนแบบบูรณาการ
 ปรียุฎาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529, 143 หน้า
 อักสำเนา
- ประจิต ทองรัตน์ การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนใน
การเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 (ม.2) โดยให้ห้องสมุด
ในการสอนกับการสอนตามปกติ ปรียุฎาณิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ประสานมิตร 2525, 105 หน้า อักสำเนา
- ประสาธ อิศรปริกา จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 มหาสารคาม 2522, 149 หน้า
- ประสิทธิ์ นันมงคล รวมบทความวิทยานิพนธ์ ปีการศึกษา 2526 บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรือนแก้วการพิมพ์ 2526, 890 หน้า
- เมกา สัตยธรรม เทคนิคการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัย
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 198 หน้า
- _____ การสอนด้วยวิธีต่าง ๆ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2521,
 167 หน้า
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักวิจัยการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2524, 286 หน้า
- วิชัย ราชฤทธิ์ หลักสูตรและแบบเรียนประถมศึกษา : หลักการและแนวปฏิบัติให้หลักสูตรใหม่
สัมฤทธิ์ผล ไทหวัดนาพณิช 2522, 170 หน้า
- วีรบุศ พลนิกร เอกสารประกอบหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 13 หน้า
- สังยุธา รัตนวรารักษ์ ผลของการสอน 3 แบบ ที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
และความคงทนในการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปรียุฎาณิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2528, 113 หน้า อักสำเนา

สมบุรณ์ จิตพงศ์ เทคนิคการวัดผลประเมินผลการเรียนการสอนสังคมศึกษา สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ๒๕๒๓,
140 หน้า

การวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือวัดผล สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ม.ป.ป., 41 หน้า

สมบัติ กัญทรย์รัตน์ "แนวคิดแนวปฏิบัติการสอนแบบบูรณาการในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 2"

วารสารศึกษาศาสตร์ ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 ตุลาคม 2526 - มกราคม 2527

สมพงษ์ พลະสุรีย์ "บูรณาการอะไรกันแน่" วิทยาสาร ฉบับที่ 7 ปีที่ 29

1 เมษายน 2521

สาโรช บัวศรี "ความรู้เรื่องบูรณาการ" รุ่งเรืองศาสตร์การพิมพ์ 2521, 16 หน้า

สุนน ธรรมวิวัฒน์ "ลักษณะของกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต" เอกสารประกอบการบรรยาย

ประกอบการสัมมนาเรื่องการสอนแบบบูรณาการ ภาควิชาการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2526

สุนทร คุณานุกร "หน่วยบูรณาการ" หลักสูตรประถมศึกษา 2521 ทฤษฎีและการปฏิบัติ

บริษัทสื่อมวลชนจำกัด 2520, 259 หน้า

สามารถ ศรีจำนงค์ "บทบรรณาธิการ" ศึกษาศาสตร์สาร ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม -

มีนาคม 2520

สารภี รัตนบุรี "การสอนเพื่อพัฒนาสมรรถภาพของมนุษย์" เอกสารประกอบการอบรม

การสอนเพื่อพัฒนสมรรถภาพของมนุษย์ 2524, 67 หน้า อักสำเนา

เสริมศรี ไชยศรี และคณะ รายงานการวิจัยเรื่องบูรณาการในหลักสูตร : ลักษณะของหลักสูตร

มัธยมศึกษาตอนต้นและได้ผลการจัดในเขตการศึกษา ๘ 2526, 136 หน้า

เสริมศรี ไชยศรี ระบบหลักสูตร - การสอน โรงพิมพ์พระสงฆ์การพิมพ์ เชียงใหม่

2526, 263 หน้า

เสริมศรี ไชยศรี "ศัพท์วิชาการ" ศึกษาศาสตร์สาร ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2521

เสริมศรี เสวตมา "สัมมนาภาพของเนื้อหาวิชา : การพัฒนาหลักสูตรสหวิทยาการ
ในโรงเรียน" ศึกษาศาสตร์สาร ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 มกราคม - มีนาคม 2520

Adm, Jack A. Human Memory. New York : McGraw - Hill Book Company, 1967. 190 p.

Chick, Davis Steven. The Effect on Achievement and Retention of Training Fifth - Grade Children to use Behavioral Objectives in Self Instructional Geometry. Dissertation Abstracts. 36 : 3381 - 3382 December, 1975.

Fan, Chung - Teh. Item Analysis Table. New Jersey, Educational Testing Service, 1952. 32 p.

Ferguson, George. A Statistical Analysis in Psychology and Education. 4 th. ed., New York, McGraw - Hill, 1976. 529 p.

Good, Carter V. Dictionary of Education. McGraw - Hill Book Company Inc., New York, 1973. 681 p.

Hanna, Paul R. and others. Geography in the Teaching of Social Studies Concept and Skill. Houghton Mifflin Company, Boston, 1966. 511 p.

Ladizabal, Amparo S. and orther. Method and Principle of Teaching. Quezon City, Alemer - Phoenix, 1770. 352 p.

Phelpe. "The Effect of Integration Sentence Combing Activities and Guided Reading Procedures on the Reading and Writing Per Formance of Eight - Grade Students," Dissertation Abstracts International. V. 40 N. 1 July 1979.

Sax, Gillbert. Foundation of Education Research. Englewood Clitts, Prentice - Hall, 1968. 434 p.

Terell. "A Study of the Integration of English Skills in to the Business Education Gurriculum of Public Post - Secondary Schools," Dissertation Abstracts International. V. 40 N. 1 July 1979.

Winer, B.J. Statistical Principles in Experimental Design. New York, McGraw - Hill, 1962.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 11 แสดงค่าความยากง่าย (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความยากง่าย
มาตรฐาน (Δ) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา

ข้อ	p	r	Δ	ข้อ	p	r	Δ
1	.28	.54	13.5	23	.35	.49	14.5
2	.45	.34	13.5	24	.46	.20	13.4
3	.61	.35	11.9	25	.40	.23	14.0
4	.72	.20	10.7	26	.26	.41	15.6
5	.69	.58	11.0	27	.55	.45	12.5
6	.61	.20	11.9	28	.20	.20	17.6
7	.21	.46	16.2	29	.20	.27	16.5
8	.47	.37	13.3	30	.80	.38	9.6
9	.80	.20	9.4	31	.80	.20	9.4
10	.42	.20	13.8	32	.40	.20	14.0
11	.20	.20	17.3	33	.34	.21	14.6
12	.20	.20	16.7	34	.66	.25	11.3
13	.71	.35	10.6	35	.20	.20	16.5
14	.65	.20	11.5	36	.65	.21	11.5
15	.32	.61	14.9	37	.53	.20	12.7
16	.73	.40	10.6	38	.20	.45	17.7
17	.20	.51	18.1	39	.34	.20	14.6
18	.20	.20	16.0	40	.57	.35	12.3
19	.80	.21	9.4	41	.20	.20	16.6
20	.65	.36	11.4	42	.76	.34	10.2
21	.24	.66	15.8	43	.25	.30	15.7
22	.59	.23	12.1	44	.21	.31	16.2
				45	.25	.20	15.7

ตาราง 12 แสดงคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียน

ระดับความสามารถสูง ปานกลาง และต่ำ

วิธีสอน	ระดับความสามารถทางการเรียน			วิธีสอน	ระดับความสามารถทางการเรียน		
	สูง	กลาง	ต่ำ		สูง	กลาง	ต่ำ
กลุ่มทดลอง	$X_1 = 27$	$X_1 = 24$	$X_1 = 26$	กลุ่มควบคุม	$X_1 = 24$	$X_1 = 30$	$X_1 = 22$
	$X_2 = 30$	$X_2 = 29$	$X_2 = 24$		$X_2 = 26$	$X_2 = 22$	$X_2 = 23$
	$X_3 = 29$	$X_3 = 16$	$X_3 = 19$		$X_3 = 24$	$X_3 = 27$	$X_3 = 22$
	$X_4 = 29$	$X_4 = 21$	$X_4 = 21$		$X_4 = 23$	$X_4 = 26$	$X_4 = 18$
	$X_5 = 31$	$X_5 = 27$				$X_5 = 32$	$X_5 = 17$
		$X_6 = 24$				$X_6 = 19$	
		$X_7 = 18$				$X_7 = 18$	
		$X_8 = 33$				$X_8 = 22$	
		$X_9 = 19$				$X_9 = 20$	
		$X_{10} = 28$				$X_{10} = 24$	
		$X_{11} = 22$				$X_{11} = 24$	
		$X_{12} = 23$				$X_{12} = 20$	
		$X_{13} = 26$				$X_{13} = 26$	
		$X_{14} = 21$				$X_{14} = 22$	
		$X_{15} = 21$				$X_{15} = 25$	
		$X_{16} = 25$				$X_{16} = 22$	
		$X_{17} = 25$				$X_{17} = 20$	
		$X_{18} = 24$				$X_{18} = 22$	
		$X_{19} = 20$				$X_{19} = 24$	
		$X_{20} = 23$				$X_{20} = 24$	
		$X_{21} = 15$				$X_{21} = 30$	
		$X_{22} = 24$				$X_{22} = 27$	
		$X_{23} = 23$				$X_{23} = 25$	
		$X_{24} = 28$				$X_{24} = 25$	
		$X_{25} = 26$				$X_{25} = 29$	
		$X_{26} = 25$				$X_{26} = 24$	
		$X_{27} = 26$				$X_{27} = 22$	
		$X_{28} = 22$				$X_{28} = 25$	
		$X_{29} = 24$				$X_{29} = 31$	
		$X_{30} = 23$				$X_{30} = 25$	
		$X_{31} = 24$				$X_{31} = 26$	

ตาราง 13 คะแนนทั้งหมดทั้งตาราง 1, 2 และ 3 สปีชีส์ ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

เลขที่	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			เลขที่	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม		
	1	2	3	1	2	3		1	2	3	1	2	3
1	32	26	31	29	39	32	21	27	32	29	22	23	24
2	33	33	35	30	27	29	22	24	29	26	18	21	21
3	24	26	20	24	32	28	23	28	29	31	29	27	28
4	34	35	34	24	25	27	24	26	32	29	25	22	26
5	32	33	31	30	30	32	25	25	20	25	27	27	22
6	26	27	29	20	24	27	26	22	25	22	23	30	25
7	26	28	32	21	25	25	27	25	25	29	23	19	19
8	18	26	22	28	27	27	28	25	25	25	25	28	27
9	23	33	28	30	34	31	29	27	28	32	29	30	19
10	34	32	34	21	21	22	30	29	20	26	23	22	20
11	28	27	27	16	23	28	31	22	25	30	25	26	24
12	24	31	28	25	23	24	32	26	25	29	29	26	25
13	31	32	33	19	25	23	33	24	28	26	31	29	26
14	22	24	28	24	24	26	34	27	26	33	24	30	22
15	26	25	28	21	20	28	35	27	29	26	27	27	27
16	23	20	23	16	21	17	36	23	22	23	25	16	26
17	26	26	26	24	22	20	37	21	26	28	23	23	30
18	26	24	28	26	22	15	38	30	25	27	25	19	24
19	20	24	29	21	26	27	39	17	23	20	13	10	14
20	24	23	29	24	27	27	40	26	26	29	19	22	22

ภาคผนวก ข

แผนการสอน

- ก. หน่วยบูรณาการทางการสอน
- ข. การสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา
- ค. แบบทดสอบ

แผนการสอนโดยใช้หน่วยบูรณาการทางการสอน

หน่วยที่ 1

10 คาบ

1. ข้อหน่วย การผลิตสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา
2. ความคิดรวบยอดและหลักการ
 1. มนุษย์ในชุมชนระดับต่าง ๆ ต่างก็ได้สร้างสินค้าและบริการขึ้นมาเพื่อสนองความต้องการ
 2. มนุษย์ในชุมชนระดับต่าง ๆ จะเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค
3. จุดประสงค์
 1. สามารถเขียนแผนภูมิ - แผนที่จากข้อมูลที่เกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้
4. เนื้อหา

กิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราแบ่งออกเป็น

 1. กิจกรรมการผลิตด้านการเกษตรกรรม
 2. กิจกรรมการผลิตด้านอุตสาหกรรม
 3. กิจกรรมด้านการค้าและการบริการ
5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 5.1 ขั้นนำเข้าสู่หน่วย
 1. ครูอภิปรายซักถามนักเรียนถึงอาชีพภายในครอบครัวของนักเรียนแต่ละคนว่ามีอาชีพอะไรบ้าง
 2. ครูสรุปว่ามนุษย์ในชุมชนระดับต่าง ๆ ต่างก็เป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค

5.2 ขั้นปฏิบัติการ

1. ครูให้นักเรียนลงรายละเอียดแสดง เขตเกษตรเศรษฐกิจในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่าง
2. ครูให้นักเรียนแสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตด้านการเกษตรกรรม ได้แก่ การปลูกข้าว ข้าวโพด ยางพารา มันสำปะหลัง การประมง ลงในแผนที่โครงร่าง โดยใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสม
3. ครูให้นักเรียนแสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตด้านการอุตสาหกรรมในชุมชนประเทศของเรา ลงในแผนที่โครงร่าง
4. ครูให้นักเรียนสร้างแผนภูมิ (กราฟวงกลม) แสดงการใช้พื้นที่ในการผลิตด้านการเกษตรกรรม
5. ครูให้นักเรียนแปลความหมายจากแผนภูมิ - แผนที่จากที่นักเรียนได้กระทำในข้อที่ 1, 2, 3 และ 4
6. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์กิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราถึงปัจจัยการผลิต การกระจายตัว ภูมิภาคและอุปสรรคต่าง ๆ

5.3 ขั้นกิจกรรมสรุป

1. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานจากการกระทำกิจกรรมในขั้นที่ 2 คือ กิจกรรมการเขียนแผนที่แผนภูมิและเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง
2. ครูให้นักเรียนออกมาสรุปกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราถึงการกระจายตัวโดยการสุ่ม
3. ครูให้นักเรียนออกมาสรุปวิเคราะห์กิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราในแง่ของปัจจัยสนับสนุนและปัญหาต่าง ๆ
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดที่สำคัญของหน่วย

6. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แผนที่ประเทศไทยแสดง เขตเกษตร เศรษฐกิจของประเทศไทย
2. แผนที่ประเทศไทยแสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ

ในชุมชนประเทศของเรา เช่น แหล่งปลูกข้าวเจ้า ข้าวโพด ยางพารา ฯลฯ

3. แผนที่โครงร่างประเทศไทย
4. ข้อมูลแผนภูมิ — แผนที่เกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตในชุมชนประเทศของเรา
5. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)
6. ก็นิสิต

7. การวัดผลประเมินผล

1. ซักถาม
2. ตรวจผลงาน
3. ทดสอบ

1. ข้อทวน กิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
2. ความคิดรวบยอดและหลักการ
 1. ในชุมชนระดับต่าง ๆ จะมีการถ่ายทอดสินค้าและบริการต่าง ๆ จากผู้ผลิตไปยังผู้บริโภค
 2. เนื่องจากความนิยมในชุมชนระดับต่าง ๆ จะมีความชำนาญเฉพาะอย่างแตกต่างกัน
 3. กิจกรรมการค้าขายเป็นสื่อกลางของกิจกรรมการแลกเปลี่ยน
3. จุดประสงค์
 1. สามารถเขียนแผนภูมิเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเราได้
 2. สามารถอ่านและแปลความหมายของกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเราได้
 3. สามารถวิเคราะห์กิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเราได้
4. เนื้อหา

กิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเราได้แก่

 1. การค้าภายใน
 2. การค้ากับต่างประเทศ
5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 5.1 แนะนำเข้าสู่หน่วย

1. ครุภัณฑ์สภาพเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
มาให้ให้นักเรียนดู เช่น กิจกรรมการขายปลีก การขายส่ง ศูนย์การค้า ซูเปอร์มาร์เกต
2. ครูสรุปว่ากิจกรรมการค้าขายเป็นสื่อกลางกิจกรรมในการแลกเปลี่ยน

5.2 ขั้นปฏิบัติการ

1. ครูให้นักเรียนเขียนแผนภูมิเกี่ยวกับกิจกรรมการส่งสินค้าออกของชุมชน
ประเทศของเรา
2. ครูให้นักเรียนศึกษาจากเอกสารจากแผนภูมิและข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับ
กิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
3. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์กิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
เช่น ศูนย์การค้า ปัจจัยในการส่งออก ศูนย์การชำระเงิน เป็นต้น

5.3 กิจกรรมขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานที่ทำในขั้นกิจกรรมและครูเสนอแนะแก้ไข
ข้อบกพร่อง
2. ครูให้นักเรียนออกมาสรุปลักษณะกิจกรรมการแลกเปลี่ยนผ่านขึ้นโดยการสุ่ม
(เกี่ยวกับการส่งสินค้าเข้า และสินค้าออกของประเทศไทย)
3. ครูให้นักเรียนออกมาสรุปวิเคราะห์ลักษณะกิจกรรมการแลกเปลี่ยน
ในชุมชนประเทศของเรา
4. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปแนวคิดที่สำคัญของหน่วย

6. สื่อการเรียนการสอน

1. แผนภูมิแสดงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนชนิดต่าง ๆ ในชุมชน
ประเทศของเรา

2. รูปภาพกิจกรรมการแลกเปลี่ยนชนิดต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรา
3. คินสอสี
4. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

7. การวัดผลประเมินผล

1. ชักถาม
2. ตรวจสอบผลงาน
3. ทดสอบ

หน่วยที่ 3

5 คาบ

1. ข้อหน่วย การขนส่งประชากรสินค้าและบริการ

2. ความคิดรวบยอดและหลักการ

1. ในชุมชนระดับต่าง ๆ จะใช้ระบบการขนส่งประเภทต่าง ๆ เป็นสื่อกลางในการกระจายสินค้าและการบริการ

3. จุดประสงค์

1. สามารถเขียนแผนที่แสดงกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้

2. สามารถอ่านและแปลความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้

3. สามารถวิเคราะห์กิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้

4. เนื้อหา

1. ความหมายของกิจกรรมการขนส่ง

2. ประเภทของการขนส่ง

3. ประโยชน์และความสำคัญของการขนส่ง

5. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน

5.1 แนะนำเข้าสู่หน่วย

1. ครูสนทนากับนักเรียนถึงการเดินทางไปกรุงเทพฯ ได้โดยวิธีใดบ้าง และให้นักเรียนถึงผลผลิตในท้องถิ่นของนักเรียนที่ส่งไปขายใช้การขนส่งโดยวิธีการใด

2. ครูสรุปว่าสินค้าและบริการจะถูกเคลื่อนย้ายโดยอาศัยระบบการขนส่งประเภทต่าง ๆ

5.2 ขั้นปฏิบัติการ

1. ครูให้นักเรียนแสดงรายละเอียดของเส้นทางคมนาคมขนส่งประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างที่แนบให้เบื้องต้น

2. ครูให้นักเรียนแปลความหมายของกิจกรรมการขนส่งประเภทสินค้าและบริการต่าง ๆ ในแผนที่โครงร่างที่นักเรียนได้แสดงลงในแผนที่โครงร่าง เช่น สัญลักษณ์และการกระจายตัวของเส้นทางคมนาคมขนส่งประเภทต่าง ๆ

3. ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ถึงประโยชน์และความสำคัญของกิจกรรมการขนส่ง

5.3 กิจกรรมสรุป

1. ครูให้นักเรียนนำเสนอผลงานจากที่กระทำคือการแสดงรายละเอียดเส้นทางคมนาคมขนส่งประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรา พร้อมทั้งใช้สัญลักษณ์และระบายสีให้เรียบร้อย

2. ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องจากผลงานที่นักเรียนกระทำ

3. ครูให้นักเรียนออกมาสรุปผลการวิเคราะห์ประโยชน์และความสำคัญ ปัญหาและอุปสรรคของกิจกรรมการขนส่งประเภทสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา

6. สื่อการเรียนการสอน

1. แผนที่ประเทศไทยแสดงโครงข่ายของเส้นทางคมนาคมขนส่งประเภทต่าง ๆ

2. แผนที่โครงร่างประเทศไทย

3. ดินสอสี

4. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

7. การวัดผลประเมินผล

1. ซักถาม
2. ตรวจสัณยผลงาน
3. ทดสอบ

แผนการงานตามชุมชน

แผนการสอนที่ 1

5 คาบ

1. เทคนิคสมรรถภาพ ทักษะการเคลื่อนไหว
2. จุดประสงค์ปลายทาง สามารถเขียนแผนภูมิ — แผนที่เกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้
3. จุดประสงค์นำทาง
 1. แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตด้านเกษตรกรรมในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างได้
 2. แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตด้านอุตสาหกรรมในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างได้
 3. แสดงข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตด้านการบริการในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 4.1 สร้างความสนใจ
 1. ครูอภิปรายซักถามนักเรียนถึงอาชีพภายในครอบครัวของนักเรียนว่ามีอาชีพอะไรบ้าง
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 1. ครูบอกนักเรียนว่าเมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถแสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างได้
 - 4.3 ทบทวนความรู้เดิม
 1. ครูสนทนากับถามนักเรียนถึงกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่มีอะไรบ้าง

4.4 วัสดุอุปกรณ์

1. ครุภัณฑ์ที่แสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราให้นักเรียนดู

4.5 ให้แนวการเรียนรู้

1. ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนที่แสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรา

4.6 ปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนนำข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ จากแผนที่ลงในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ที่เหมาะสม

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

1. ครูแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องของนักเรียนจากกิจกรรมในการเขียนแผนที่กิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ

4.8 ประเมินผล

1. ชักถาม
2. ตรวจผลงาน
3. ทดสอบ

4.9 ส่งเสริมความแน่นแฟ้นและการถ่ายโอน

1. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปบทเรียน
2. ครูให้นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แผนที่แสดงกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา
2. แผนที่โครงร่างประเทศไทย
3. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)
4. ก็นสื่อ

แผนการตอนที่ 2

3 คาบ

1. ชนิดสมรรถภาพ ลักษณะเฉพาะปัญหา
2. จุดประสงค์ปลายทาง สามารถอ่านแปลความหมายเกี่ยวกับกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการในชุมชนประเภทของเราได้
3. จุดประสงค์นำทาง
 1. สามารถแปลความหมายของกิจกรรมการผลิตด้านการเกษตรกรรมจากแผนที่แสดงกิจกรรมการผลิตด้านการเกษตรกรรมในชุมชนประเภทของเราได้
 2. สามารถแปลความหมายกิจกรรมการผลิตด้านการอุตสาหกรรมจากแผนที่แสดงกิจกรรมการผลิตด้านการอุตสาหกรรมในชุมชนประเภทของเราได้
 3. สามารถแปลความหมายของกิจกรรมการผลิตด้านการบริการจากแผนที่แสดงกิจกรรมด้านการบริการในชุมชนประเภทของเราได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 4.1 สร้างความสนใจ
 - ครูนำอภิปรายถึงผลผลิตในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ว่ามีอะไรบ้าง
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 - ครูบอกกับนักเรียนว่า เมื่อนักเรียน เรียนจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถแปลความหมายถึงกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเภทของเราได้
 - 4.3 ทบทวนความรู้เดิม
 - ครูสนทนากับนักเรียนถึงกิจกรรมการผลิตในชุมชนประเภทของเราที่สำคัญ ๆ มีอะไรบ้าง
 - 4.4 ใช้วัสดุกระตุ้น
 - ครูนำแผนที่แสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเภทของเราให้นักเรียนดู

4.5 ใ้แนวการเรียนรู้

– ครูใ้ให้นักเรียนศึกษาจากแผนที่แสดงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรา

4.6 ปฏิบัติ

– ครูใ้ให้นักเรียนสรุปจากแผนที่แสดงกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราในหัวข้อดังนี้

1. การกระจายตัว
2. สัญลักษณ์
3. ทิศทาง

– ครูใ้ให้นักเรียนช่วยกันสรุปเท่านั้น

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

– ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากการที่นักเรียนทำกิจกรรม

4.8 ประเมินผล

- ทดสอบ
- ชักถาม

4.9 ส่งเสริมความแน่นแฟ้นและการถายโอน

- ครูสรุปสาระสำคัญของบทเรียน
- ครูใ้ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน

5. สื่อการเรียนการสอน

1. แผนที่แสดงกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา
2. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

แผนการสอนที่ 3

2 คาบ

1. ชนิดสมรรถภาพ ทักษะเฉพาะปัญญา
2. จุดประสงค์ปลายทาง วิเคราะห์กิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราได้
3. จุดประสงค์นำทาง
 1. ให้เหตุผลถึงการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราได้
 2. ให้เหตุผลถึงปัญหาและอุปสรรคของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 4.1 สร้างความสนใจ
 - ครูสนทนากับความนึกเรียนถึงกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญของชุมชนประเทศของเรา
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 - ครูบอกนักเรียนว่าเมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถวิเคราะห์กิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราได้
 - 4.3 ทบทวนความรู้เดิม
 - ครูซักถามนักเรียนถึงแหล่งการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรา
 - 4.4 ใช้วัสดุกระตุ้น
 - ครูนำรูปภาพกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรามาให้ให้นักเรียนดู

4.5 ให้แนวการเรียนรู้

- ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนที่แสดงกิจกรรมการกระจายตัวของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรา

4.6 ปฏิบัติ

- ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ของกิจกรรมการผลิตในชุมชนประเทศของเราที่ทำให้กิจกรรมนั้น ๆ กระจายตัวอยู่
- ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ปัญหาต่าง ๆ ของกิจกรรมการผลิตประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเรา

4.7 ประเมินผล

- ชักถาม
- ทดสอบ

4.9 ส่งเสริมความแน่นแฟ้นและการถ้อยแถลง

- ครูสุ่มถามนักเรียนให้นักเรียน
- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

แผนการสอนที่ 4

3 คาบ

1. เทคนิคสมรรถภาพ ทักษะการเคลื่อนไหว
2. จุดประสงค์ปลายทาง สามารถเขียนแผนภูมิเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเราได้
3. จุดประสงค์นำทาง
 1. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในรูปแบบของแผนภูมิวงกลมได้
 2. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในรูปแบบกราฟเส้นได้
 3. นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในรูปแบบกราฟแท่งได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 4.1 เร้าความสนใจ
 - ครูนำรูปภาพเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
มาให้ให้นักเรียนดู
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 - ครูบอกนักเรียนว่าเป้าหมายที่เรียนแล้วนักเรียนสามารถนำเสนอข้อมูล
เกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในรูปแบบของแผนภูมิต่าง ๆ ได้
 - 4.3 ทบทวนความรู้เดิม
 - ครูสนทนากับถามนักเรียนว่าในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ผลิตอะไรได้บ้าง
และส่งไปขายที่ไหน และสินค้าอะไรที่ชุมชนไม่ผลิต
 - 4.4 ให้วัสดุอุปกรณ์
 - ครูนำแผนภูมิเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนมาให้ให้นักเรียนดู
 - 4.5 ให้แนวการเรียนรู้
 - ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนภูมิแสดงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชน
ประเทศของเรา

4.6 ปฏิบัติ

— ครูให้นักเรียนสร้างแผนภูมิต่าง ๆ จากข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยน
ในชุมชนประเทศของเรา

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

— ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องจากกิจกรรมที่นักเรียนทำในการสร้างแผนภูมิ
ชนิดต่าง ๆ

4.8 ประเมินผล

- ทดสอบ
- ตรวจผลงาน

4.9 ส่งเสริมความแน่นแฟ้นและการภายใน

- ครูสรุปบทเรียนให้นักเรียน
- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. รูปภาพกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
2. แผนภูมิแสดงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
3. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)
4. ดินสอสี

แผนการสอนที่ 5

1 คาบ

1. เทคนิคการบรรยาย ทักษะชาวไร่ลูก
2. จุดประสงค์ปลายทาง สามารถอ่าน (แปลความหมาย) เกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยน
ในชุมชนประเทศของเราได้
3. จุดประสงค์ปลายทาง
 1. แปลความหมายจากแผนภูมิชนิดต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนใน
ชุมชนประเทศของเราได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 4.1 สร้างความสนใจ
 - ครูซักถามนักเรียนถึงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
มีกิจกรรมอะไรบ้าง
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 - ครูบอกนักเรียนว่าหลังจากจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถแปลความหมาย
จากแผนภูมิชนิดต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเราได้
 - 4.3 ทบทวนความรู้เดิม
 - ครูซักถามนักเรียนถึงกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่
ว่ามีอะไรบ้าง
 - 4.4 ใช้วัสดุกระตุ้น
 - ครูนำแผนภูมิชนิดต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศ
ของเรามาให้ให้นักเรียนดู

4.5 ให้แนวการเรียนรู้

- ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนภูมิชนิดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมการ

แลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา

4.6 ปฏิบัติ

- ครูให้นักเรียนสรุปลักษณะกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
- ครูให้นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นโดยการสุ่ม

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

- ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จากการที่นักเรียนกระทำกิจกรรม

4.8 ประเมินผล

- ทดสอบ
- ตรวจผลงาน

4.9 ส่งเสริมความเข้าใจและการถ่ายโอน

- ครูสรุปสาระสำคัญของบทเรียน
- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แผนภูมิชนิดต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
2. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

4.5 ให้แนวการเรียนรู้

- ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนภูมิเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชน

ประเทศของเรา

- ครูให้นักเรียนศึกษาจากเอกสาร

4.6 ปฏิบัติ

- ครูให้นักเรียนวิเคราะห์เกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนดังหัวข้อดังนี้
 1. ปัจจัยที่ทำให้เกิดกิจกรรมการแลกเปลี่ยน
 2. ปัญหาและอุปสรรคของกิจกรรมการแลกเปลี่ยน
 3. สาเหตุของการขาดดุลการค้า

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

- ครูเสนอแนะการสรุปประเด็นปัญหาต่าง ๆ อธิบายเพิ่มเติม

4.8 ประเมินผล

- ชักถาม
- ทดสอบ

4.9 ส่งเสริมความแน่นแฟ้นและการถายโอน

- ครูสรุปสาระที่สำคัญของบทเรียน
- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน

5. สื่อการเรียนรู้การสอน

1. แผนภูมิเกี่ยวกับกิจกรรมการแลกเปลี่ยนในชุมชนประเทศของเรา
2. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษามัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

แผนการสอนที่ 7

3 คาบ

1. เทคนิคการบรรยาย ทักษะความเข้าใจ
2. จุดประสงค์ปลายทาง สามารถแสดงข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรม การขนส่ง ประชากรสินค้า และบริการในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ได้ถูกต้อง
3. จุดประสงค์นำทาง
 1. นำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรม การขนส่ง ประชากรสินค้าและบริการทางบก ลงในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ได้ถูกต้อง
 2. นำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรม การขนส่ง ประชากรสินค้าและบริการทางอากาศในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ได้ถูกต้อง
 3. นำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรม การขนส่ง ประชากรสินค้าและบริการทางน้ำลงในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ได้ถูกต้อง
 4. นำเสนอข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรม การขนส่ง ประชากรสินค้าและบริการทางทอกลงในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ได้ถูกต้อง
4. กิจกรรมการเรียนรู้
 - 4.1 เร้าความสนใจ
 - ครูซักถามนักเรียนว่าถ้านักเรียนจะเดินทางไปกรุงเทพมหานครจะไปได้อย่างไรบ้าง
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 - ครูบอกนักเรียนว่าเมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถแสดงข้อมูล เกี่ยวกับกิจกรรมการขนส่ง ประชากรสินค้าและบริการประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ได้อย่างถูกต้อง

4.3 ทบทวนความรู้เดิม

— ครูสนทนาซักถามนักเรียนถึงผลผลิตในชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ไปขายที่ใด และโดยวิธีการใด

4.4 ใช้วัสดุอุปกรณ์กระตุ้น

— ครูนำรูปภาพที่แสดงสัญลักษณ์ของ เส้นทาง การคมนาคมขนส่งสินค้าและบริการต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราให้นักเรียนดู

4.5 ให้แนวการเรียนรู้

— ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนที่แสดงโครงข่ายของ เส้นทาง การคมนาคมขนส่ง ประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา

4.6 ปฏิบัติ

— ครูให้นักเรียนลงรายละเอียดของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการประเภทต่าง ๆ ในชุมชนประเทศของเราลงในแผนที่โครงร่างโดยใช้สัญลักษณ์ให้ถูกต้อง

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

— ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่องจากการที่นักเรียนทำกิจกรรม

4.8 ประเมินผล

— ซักถาม

— ตรวจผลงาน

— ทดสอบ

4.9 ส่งเสริมความเข้มแข็งและการถ้อยแถลง

— ครูสรุปสาระสำคัญของบทเรียน

— ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียน

5. สื่อการเรียนการสอน

1. แผนผังแสดงโครงข่ายของเส้นทางคมนาคมขนส่งประเภทต่าง ๆ ในชุมชน
ประเทศของเรา
2. แผนที่โครงร่างประเทศไทย
3. ดินสอสี
4. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

แผนการสอนที่ ๑

1 คาบ

1. ชนิดสมรรถภาพ ทักษะเชาว์ปัญญา
2. จุดประสงค์ปลายทาง สามารถแปลความหมายของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราจากแผนที่ได้
3. จุดประสงค์นำทาง
 1. สามารถแปลความหมายของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการทางบกจากแผนที่ได้
 2. สามารถแปลความหมายของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการทางน้ำจากแผนที่ได้
 3. สามารถแปลความหมายของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการทางอากาศจากแผนที่ได้
 4. สามารถแปลความหมายของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการทางท่อจากแผนที่ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 4.1 เร้าความสนใจ
 - ครูสนทนากับนักเรียนถึงกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราว่ามีอะไรบ้าง
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 - ครูบอกนักเรียนว่าเมื่อเรียนจบบทเรียนแล้วนักเรียนสามารถแปลความหมายของกิจกรรมการขนส่งสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราจากแผนที่ได้ถูกต้อง
 - 4.3 พบทบทวนความรู้เดิม
 - ครูซักถามนักเรียนว่าการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรามีทางใดบ้าง

4.4 วัสดุอุปกรณ์

— ครูนำแผนที่แสดงโครงข่ายของเส้นทางคมนาคมขนส่งประชากรสินค้าและบริการประเภทต่าง ๆ มาให้นักเรียนดู

4.5 ได้แนวการเรียนรู้

— ครูให้นักเรียนศึกษาจากแผนที่แสดงโครงข่ายของเส้นทางคมนาคมขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา

4.6 ปฏิบัติ

— ครูให้นักเรียนสรุปจากผลความเข้าใจของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราเช่น

1. สัญลักษณ์

2. ลักษณะการกระจายตัว

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

— ครูเสนอแนะแก้ไขข้อบกพร่อง

4.8 ประเมินผล

— ทบทวนผลงาน

— ซักถาม

— ทดสอบ

4.9 ส่งเสริมความแม่นยำและการถ่ายโอน

— ครูสรุปสาระสำคัญของบทเรียน

— ครูให้นักเรียนฝึกฝนค้นคว้าเพิ่มเติมในหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

5. สื่อการเรียนการสอน

1. แผนที่แสดงโครงข่ายของเส้นทางคมนาคมขนส่งประเภทต่าง ๆ ในชุมชน
ประเทศของเรา
2. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

แบบการสอบ 9

1 PMU

1. ชนิดสมรรถภาพ ทักษะความรู้
2. จุดประสงค์ปลายทาง วิเคราะห์กิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้
3. จุดประสงค์นำทาง
 1. วิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ ที่สนับสนุนให้กิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้
 2. วิเคราะห์ประโยชน์และความสำคัญของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเราได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้การสอน
 - 4.1 เร้าความสนใจ
 - ครูนำแผนที่แสดงกิจกรรมการกระจายของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา
 - 4.2 แจ้งจุดประสงค์
 - ครูบอกนักเรียนว่า เมื่อเรียนจบมาเรียนแล้วนักเรียนสามารถวิเคราะห์กิจกรรมการขนส่งประชากร
 - 4.3 ทบทวนความรู้เดิม
 - ครูอภิปรายซักถามนักเรียนถึงกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา
 - 4.4 ใช้วัสดุกระตุ้น
 - ครูนำแผนที่แสดงกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการในชุมชนประเทศของเรา

4.5 ให้แนวการเรียนรู้

- ครูให้นักเรียนศึกษาจากเอกสารต่าง ๆ

4.6 ปฏิบัติ

- ครูให้นักเรียนวิเคราะห์กิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการ
ในชุมชนประเทศของเราในหัวข้อต่อไปนี้

1. ความสำคัญ
2. ปัญหาและอุปสรรค

4.7 แจ้งผลการปฏิบัติ

- ครูเสนอแนะแก้ไขและสรุปเพิ่มเติม

4.8 ประเมินผล

- ชักถาม
- ทดสอบ

4.9 ส่งเสริมความแน่นแฟ้นและการถ่ายโอน

- ครูสรุปสาระที่สำคัญของบทเรียน
- ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากหนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)

5. สื่อการเรียนการสอน

1. หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (เล่ม 1)
2. แผนที่แสดงโครงข่ายของกิจกรรมการขนส่งประชากรสินค้าและบริการ

ในชุมชนประเทศของเรา

แบบทดสอบวิชา ส 101 (สังคมศึกษา) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 คะแนนเต็ม 45 คะแนน
โรงเรียนกันทรลักษณ์วิทยา อำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ

คำสั่ง ให้นักเรียนเลือกข้อที่ถูกที่สุดเพียงข้อเดียว

1. จังหวัดในภาคเหนือที่มีปริมาณการผลิตข้าวได้มากที่สุด
 - ก. เชียงใหม่
 - ข. เชียงราย
 - ค. แม่ฮ่องสอน
 - ง. แพร่
 - จ. น่าน
2. จังหวัดใดในภาคกลางที่มีปริมาณการผลิตข้าวเจ้าได้มากที่สุด
 - ก. สุพรรณบุรี
 - ข. อ่างทอง
 - ค. พระนครศรีอยุธยา
 - ง. ลพบุรี
 - จ. นครสวรรค์
3. จังหวัดของประเทศไทยที่มีปริมาณการผลิตข้าวเหนียวได้มากที่สุด
 - ก. สระบุรี
 - ข. ลพบุรี
 - ค. เพชรบูรณ์
 - ง. นครราชสีมา
 - จ. ขอนแก่น

4. จังหวัดใดของประเทศไทยที่มีปริมาณการผลิตอ้อยได้มากที่สุด
 - ก. ชลบุรี
 - ข. นครราชสีมา
 - ค. กาญจนบุรี
 - ง. ประจวบคีรีขันธ์
 - จ. ลำปาง
5. บริเวณใดของประเทศไทยที่มีปริมาณการผลิตมันสำปะหลังได้มากที่สุด
 - ก. ภาคเหนือ
 - ข. ภาคตะวันออก
 - ค. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ง. ภาคกลาง
 - จ. ภาคตะวันตก
6. บริเวณใดของประเทศไทยที่มีปริมาณการผลิตยางพาราได้มากที่สุด
 - ก. ภาคใต้ - ภาคกลาง
 - ข. ภาคใต้ - ภาคตะวันตก
 - ค. ภาคใต้ - ภาคตะวันออก
 - ง. ภาคใต้ - ภาคเหนือ
 - จ. ภาคใต้ - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
7. แหล่งประมงน้ำจืดที่ใหญ่ที่สุดได้แก่บริเวณใด
 - ก. ภาคเหนือ
 - ข. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ค. ภาคกลาง
 - ง. ภาคใต้
 - จ. ภาคตะวันออก

8. แหล่งประมงน้ำเค็มที่ใหญ่ที่สุดได้แก่บริเวณใด
- บริเวณก้นอ่าวไทย
 - บริเวณทะเลจีนใต้
 - บริเวณทะเลอันดามัน
 - บริเวณอ่าวเบงกอล
 - บริเวณมหาสมุทรอินเดีย
9. แหล่งอุตสาหกรรมที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทยได้แก่จังหวัดใด
- กรุงเทพมหานคร
 - ปทุมธานี
 - สมุทรปราการ
 - ฉะเชิงเทรา
 - ชลบุรี
10. จุดมุ่งหมายของการเลี้ยงสัตว์ในประเทศไทยส่วนใหญ่เพื่ออะไร
- เป็นอาหาร
 - ใช้งาน
 - เพื่อเป็นวัสดุค้ำในโรงงานอุตสาหกรรม
 - เพื่อความสวยงาม
 - เพื่อความเพลิดเพลิน

ตาราง 1 แสดงเนื้อที่เพาะปลูกข้าวเจ้า

ภาค	เนื้อที่เพาะปลูก (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)
เหนือ	12,500,140	4,663,136
ตะวันออกเฉียงเหนือ	28,223,731	5,748,618
กลาง	12,032,441	3,871,692
ใต้	4,075,578	1,121,936
รวมทั้งประเทศ	56,831,890	15,405,382

จากตาราง 1 ให้นักเรียนตอบคำถามข้อ 11 - 13

11. ภาคใดที่มีปริมาณการผลิตข้าวเจ้าต่อไร่ต่ำที่สุด

- ก. ภาคเหนือ
- ข. ภาคใต้
- ค. ภาคกลาง
- ง. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- จ. ภาคตะวันออก

12. เพราะเหตุใดจึงมีปริมาณการผลิตข้าวเจ้าต่อไร่ต่ำที่สุด

- ก. ประชาชนไม่นิยมบริโภคข้าวเจ้า
- ข. ประชาชนหันไปนิยมปลูกพืชชนิดอื่นทดแทน
- ค. มีลักษณะภูมิอากาศไม่เหมาะสม
- ง. ดินมีคุณภาพไม่ดีและไม่สามารถถกเก็บน้ำไว้
- จ. ประชาชนส่วนใหญ่นิยมประกอบอาชีพการค้าขาย

13. ภาคใดที่มีปริมาณการผลิตข้าวเจ้าไ้มากที่สุด

- ก. ภาคเหนือ
- ข. ภาคกลาง
- ค. ภาคใต้
- ง. ภาคตะวันออก
- จ. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ตาราง 2 แสดงเนื้อที่การปลูกข้าวโพด ผลผลิตข้าวโพด

ภาค	พื้นที่เพาะปลูก	ผลผลิต
เหนือ	4,637,982	1,647,931
กลาง	2,015,923	614,521
ตะวันออกเฉียงเหนือ	2,267,002	730,408
รวม	8,960,222	2,997,882

จากตาราง 2 ให้นักเรียนตอบคำถามข้อที่ 14 - 15

14. ภูมิภาคใดที่มีปริมาณผลผลิตข้าวโพดไร่ต่ำที่สุด

- ก. ภาคเหนือ
- ข. ภาคกลาง
- ค. ภาคใต้
- ง. ภาคตะวันออก / เหนือ
- จ. ภาคกลาง / ภาคตะวันออก / ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

15. ภูมิภาคใดที่มีปริมาณการปลูข้าวโพดไร่สูงที่สุด
- ภาคเหนือ
 - ภาคกลาง
 - ภาคใต้
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ, ภาคใต้
16. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยสนับสนุนให้ในบริเวณภาคกลาง เป็นแหล่งปลูกข้าวเจ้าที่สำคัญของประเทศไทย
- มีอุณหภูมิเหมาะสม
 - มีปริมาณน้ำพอเพียง
 - มีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบดินตะกอน
 - เป็นแหล่งที่มีประชากรเบาบาง
 - มีระบบการคมนาคมขนส่งสะดวก
17. ข้อใดไม่ใช่ปัจจัยสนับสนุนให้มีการปลูกมันสำปะหลังในประเทศไทย
- มีอุณหภูมิสูง
 - มีปริมาณน้ำฝนสูง
 - ลักษณะดินเป็นดินปนทราย
 - ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลาดชันเล็กน้อย
 - อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมขนส่ง
18. ปัจจัยที่สนับสนุนให้ภาคใต้เป็นแหล่งปลูกยางพาราได้มากที่สุดคือ
- มีอุณหภูมิเฉลี่ยต่ำเกือบตลอดปี
 - เป็นที่ราบดินตะกอนจากแม่น้ำสายสั้น ๆ เหมาะแก่การปลูกยางพารา
 - ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ลาดเอียงปานกลาง
 - ลักษณะดินเป็นดินลูกรัง
 - เป็นที่ราบดินตะกอนที่สามารถกักเก็บน้ำไว้ได้ดี

19. องค์ประกอบใดที่สัมพันธ์กับการประกอบการอุตสาหกรรม
- ก. ลม
 - ข. วัตถุดิบ
 - ค. แสงแดด
 - ง. อุตสาหกรรม
 - จ. ปริมาณความชื้น
20. เพราะเหตุใดที่ทำให้ภาคใต้ของประเทศไทยจึงมีความสำคัญในด้านการประมง
- ก. มีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเลเพียง 2 ด้าน
 - ข. มีอาณาเขตติดต่อกับมาเลเซียซึ่งไม่นิยมจับปลา
 - ค. มีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเล และพม่า ซึ่งไม่นิยมจับปลา
 - ง. มีอาณาเขตติดต่อกับชายฝั่งทะเล และทะเลจีนใต้
 - จ. ประชาชนนิยมประกอบอาชีพประมง
21. การผลิตด้านอุตสาหกรรมของไทยในข้อใดที่สามารถผลิตได้โดยใช้วัตถุดิบในประเทศทั้งหมด
- ก. สิ่งทอ
 - ข. กระดาษ
 - ค. ปูนซีเมนต์
 - ง. ผลิตภัณฑ์นมเนย
 - จ. รถยนต์
22. ปัจจัยที่สนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมหนาแน่นในบริเวณเมืองหลวงของประเทศคือข้อใด
- ก. คนต่างจังหวัดขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติ
 - ข. บริเวณเมืองหลวงมีลักษณะภูมิประเทศเหมาะสมกว่าที่อื่น
 - ค. บริเวณเมืองหลวงมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ สำหรับผู้ประกอบการ
 - ง. คนในเมืองหลวงมีความต้องการสินค้าและบริการจากโรงงานมากกว่าคนต่างจังหวัด
 - จ. คนในเมืองหลวงมีความสนใจและไม่อยากได้สินค้าจากต่างจังหวัด

23. การผลิตด้านเกษตรกรรมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยในด้านใดมากที่สุด
- อากาศและอุณหภูมิ
 - ความเจริญของระบบเส้นทางคมนาคมขนส่ง
 - ความอุดมสมบูรณ์ของดิน
 - ความใกล้เคียงแม่น้ำและทะเล
 - ความเหมาะสมของอุปกรณ์
24. โรงงานอุตสาหกรรมประเภทใดที่จำเป็นต้องตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตมากที่สุด
- โรงงานประกอบรถยนต์
 - โรงงานทอผ้า
 - โรงงานวิทยุ - โทรทัศน์
 - โรงงานทำอาหารกระป๋อง
 - โรงงานผลิตเครื่องเวชภัณฑ์
25. ข้อใดไม่ใช่อุปสรรคต่อกิจกรรมการผลิตด้านเกษตรกรรม
- ขาดแคลนเงินทุน
 - ขาดแคลนพื้นที่ในการผลิต
 - ขาดแคลนนํ้า
 - ขาดแคลนความรู้ในขั้นต่าง ๆ
 - การคมนาคมขนส่ง
26. ปัญหาในการผลิตยางพาราของประเทศไทยคือข้อใด
- เกษตรกรขาดความรู้
 - การแข่งขันกับยางสังเคราะห์
 - โรคพืช
 - เงินทุน
 - ภัยธรรมชาติ

27. สินค้าออกอันดับหนึ่งของไทยคืออะไร

- ก. ยางพารา
- ข. ข้าวเจ้า
- ค. ข้าวโพด
- ง. มันสำปะหลัง
- จ. อ้อย

28. พืชไรทางการประเภตใดที่ส่งออกมากที่สุด

- ก. ข้าว
- ข. ข้าวโพด
- ค. ยางพารา
- ง. มันสำปะหลัง
- จ. อ้อย

29. สินค้าอุตสาหกรรมประเภทเกษตรกรรมชนิดใดผลิตได้มากที่สุด

- ก. กระสอบ
- ข. น้ำตาลทราย
- ค. ยาสีฟัน
- ง. กระดาษ
- จ. แป้งมัน

30. ในกรณีที่มูลค่าสินค้าส่งออกน้อยกว่ามูลค่าสินค้านำเข้านั้นหมายความว่าอย่างไร

- ก. การขาดดุลการค้า
- ข. การค้าดุล
- ค. การค้าเกินดุล
- ง. การค้าได้เปรียบ
- จ. การชำระเงินได้เปรียบ

31. สินค้าออกของประเทศส่วนใหญ่เป็นสินค้าประเภทใด

- ก. สิ่งทอ
- ข. แร่ธาตุ
- ค. เกษตรกรรม
- ง. การบริการ
- จ. การค้า

32. ข้อใดมีใช้ลักษณะของการคมนาคมขนส่ง

- ก. นักเรียนเดินทางมาโรงเรียน
- ข. นักเรียนเดินทางเปลี่ยนห้องเรียน
- ค. นักเรียนเดินทางไปกรุงเทพฯ
- ง. นักเรียนเดินทางไปตลาด
- จ. นักเรียนส่งจดหมายลาครู

33. การคมนาคมขนส่งประเภทใดมีความเจริญก้าวหน้ามากที่สุด

- ก. รถมอเตอร์
- ข. เครื่องบิน
- ค. กาวเทียม
- ง. อากาศ
- จ. ทางท่อ

34. เพชรเกษม - ทลโยธิน - สุภูมิวิท จัดอยู่ในพวกใด

- ก. ทางหลวงจังหวัด
- ข. ทางหลวงแผ่นดิน
- ค. ทางหลวงพิเศษ
- ง. ทางหลวงสายเอเชีย
- จ. ทางสัมปทาน

35. ข้อต่อไปนี้เป็นข้อใดไม่จัดเข้าพวก

- ก. เพชรเกษม - สะเตา
- ข. พหลโยธิน - แม่สาย
- ค. สุขุมวิท - ติวานนท์
- ง. นิตยภัท - อุมลราชธานี
- จ. นิตยภัท - พหลโยธิน

36. การคมนาคมขนส่งทางใดที่มีผู้นิยมมากที่สุด

- ก. ทางเรือ
- ข. ทางเครื่องบิน
- ค. ทางรถไฟ
- ง. ทางรถยนต์
- จ. ทางเกวียน

37. การคมนาคมขนส่งทางใดที่มีความสำคัญต่อคนไทยมากที่สุด

- ก. ทางรถไฟ
- ข. ทางรถยนต์
- ค. ทางทะเล
- ง. ทางอากาศ
- จ. ทางแม่น้ำลำคลอง

38. การขนส่งทางอากาศนอกจากเป็นเส้นทางขนส่งผู้โดยสารแล้วยังขนส่งสินค้าในข้อใด

- ก. เสื้อผ้าสำเร็จรูป
- ข. ผลไม้และดอกไม้
- ค. น้ำมันและเครื่องสำอางค์
- ง. เครื่องดื่ม, เหล้า
- จ. อาหารสำเร็จรูป

39. ทางรถไฟสายใดของประเทศไทยที่มีความสำคัญทาง เศรษฐกิจและยุทธศาสตร์มากที่สุด

- ก. สายเหนือ
- ข. สายใต้
- ค. สายตะวันออก
- ง. สายตะวันตก
- จ. สายตะวันออกเชิงเหนือ

40. ทางรถไฟสายใยาวที่สุด

- ก. สายเหนือ
- ข. สายใต้
- ค. สายตะวันออก
- ง. สายตะวันตก
- จ. สายตะวันออกเชิงเหนือ

41. จังหวัดใดเป็นศูนย์กลางการคมนาคมขนส่งทางรถยนต์สายเหนือ

- ก. เชียงใหม่
- ข. สุโขทัย
- ค. นครสวรรค์
- ง. ลำปาง
- จ. ตาก

42. สายการบินใดที่ดำเนินธุรกิจการคมนาคมขนส่งทางอากาศภายในประเทศ

- ก. บริษัทเดินอากาศไทย
- ข. แอร์สยาม
- ค. การบินไทย
- ง. ไทยอินเตอร์
- จ. เอลงหลวง

43. การขนส่งทางรถไฟได้เปรียบทางใดในกรณีใด

- ก. ยานพาหนะที่เบา
- ข. ยานพาหนะที่สูง
- ค. ขนส่งระยะทางไกล ๆ
- ง. ขนส่งระยะทางไกล
- จ. ขนส่ง เอเยนเซียขนส่งทะเล

44. เหตุผลในข้อใดที่สำคัญที่สุดที่ทำให้กรุงเทพฯ กลายเป็นศูนย์กลางการคมนาคมชาติแห่งเอเชีย

- ก. ท่าเลที่ตั้ง
- ข. เหตุผลทางการเมือง
- ค. สันติภาพในประเทศ
- ง. ผู้โดยสารส่วนใหญ่ของกรุงเทพฯ
- จ. ขนาดและความสะดวกของสนามบิน

45. เส้นทางขนส่งที่เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับปริมาณคือข้อใด

- ก. ทางถนน
- ข. ทางรถไฟ
- ค. ทางเรือ
- ง. ทางท่อ
- จ. ทางเครื่องบิน

การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยให้หน่วยบูรณาการทางการสอน
กับการสอนตามคู่มือการสอนสังคมศึกษา

บทคัดย่อ

ของ

จิตติศักดิ์ ศรีอำไพ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

พุทธทศวรรษ 2529

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อทดลองการสอน 2 แบบคือ การสอนโดยใช้หน่วย
บูรณาการทางการสอน กับการสอนตามคู่มือการสอนสังคัมศึกษา ในวิชาสังคัมศึกษาระดับชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 1 ว่าจะมีผลต่อการเรียนอย่างไร โดยจะศึกษาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
วิชาสังคัมศึกษาและความคงทนในการเรียนรู้ ดังนี้

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการสอน 2 แบบ
2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีระดับความสามารถสูง
ปานกลาง และต่ำ จากการสอน 2 แบบ

3. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้หลังจากสิ้นสุดการเรียนการสอนไป
แล้ว 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนกัมพรเกษมวิทยา
อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 80 คน

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองโดยใช้แบบแผนของการวิจัยแบบ Factorial Design
และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้คือ

1. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคัมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 1 ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยวิธีวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสององค์ประกอบ
(Two - Way ANOVA)

2. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้ระหว่างการสอน 2 แบบ หลังจากสิ้นสุด
การเรียนการสอนไปแล้ว 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ โดยใช้การวิเคราะห์
1 ตัวประกอบ One - Way ANOVA แบบ Repeated Design

3. เปรียบเทียบความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคัมศึกษาระหว่างการสอน 2 แบบ
เมื่อทั้งช่วงระยะเวลาในการสอน 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ โดยใช้ t - test
แบบ independent ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. กลุ่มนักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีการต่างกัน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน

2. กลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูง จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาสูงกว่ากลุ่มนักเรียนที่มีระดับความสามารถทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ปานกลาง และต่ำ

3. นักเรียนกลุ่มทดลองจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาสูง ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมจะมีความคงทนในการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อทั้งช่วงในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์

4. ความคงทนในการเรียนรู้จากการสอน 2 แบบ เมื่อทั้งช่วงในการสอบ 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 3 สัปดาห์ แตกต่างกัน

A COMPARISON OF MATTAYOM SUKSA I STUDENT'S ACHIEVEMENT AND
RETENTION IN LEARNING SOCIAL STUDIES THROUGH THE
USE OF INDEGRATION TEACHING UNITS AND TEACHING
METHODS IN THE TEACHER'S MANUAL

AN ABSTRACT

BY

THITISAK SRIAMPAI

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University

The purpose of this study was to compare 2 methods of Social studies teaching in Mattayom Saksa I : the integration teaching units; and the teacher's Manual teaching. The study emphasizes on :

1. The comparison of the teaching and learning achievement;
2. The comparison of students' achievement according to their abilities;
3. The comparison of students' retention of knowledge gained after the first the second and the third after the teaching and learning process.

The 80 Mattayom Suksa I Students at Kanthalakvidhya School, Srisaket district, in the academic year 1985 were randomly selected as a sample for this study. The following criterias were used for the data analysis :

1. Two way analysis of variance It was used to compare students' achievement, when different methods were used in teaching and when different abilities were considered.
2. One way analysis of variance It used to compare the retention of knowledge gained by the two methods in the first, the second and the third week after the teaching.
3. T - test It was used to compare the retention of knowledge bained by the two methods in the first, the second and the third week after the teaching.

The result of the analysis,

1. There was no significant difference in the achievement of the students taught by the integration teaching units method, and the ones taught by teaching in the teacher's manual method.

2. The outstanding group had better achievement than the other 2 groups.

3. The experimental group had higher retention in three weeks later after the teaching than when it was firstly posttested immediately after the teaching.

4. The retention of knowledge taught by the integration teaching units method in the first, second, and the third week, after the posttest, was significantly difference.